

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ŠTEV. 6 TELEFON 11.22 do 11.26

SLOVENSKI POROČEVALEC

INTEGRATNI ODDELEK LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠT. 9 TELEFON 33-31. 33-32 POST. CEKOVNI RACUN V LJUBLJANI ŠT. 1178 OGLASI PO CENIKU MESAČNA NAROČNINA 40 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Zmaga ljudstva v Albaniji

V nedeljo 2. decembra so bile v Albaniji volitve v ustavodajno skupščino Albanije. Albansko ljudstvo je izvolilo svoje poslance v prvo demokratično narodno skupščino in s svojimi svobodno oddanimi glasovi potrdilo, da hoče ohraniti, kar si je samo z orožjem v roki in neštetiimi žrtvami priborilo, da hoče srednjejo bodočnost.

Albansko ljudstvo je bilo prvo v Evropi, ki je okusilo vse strahote fašistične zasedbe. Prvo je doživelo, da so ga tisti, ki so ga sikozi stoletja iznuzgavali in izrabljali, prodali tujini izkoriščevalcem. Deželo, ki so ji nešteti izkoriščevalci iztakali iz zemlje in iz ljudstva poslednje plodove, so začeli načrtno izkoriščevati še tudi imperialisti.

Toda zaman so računali tisti, ki jim je bilo izkoriščanje in preganjanje poklice, da bo albansko ljudstvo »pokorno« in »zvesto«. Ko je stopila Rdeča armada v borbo za svobodo vseh zaslužjenih narodov, ko je na severni meji Albanije vzplamtel požar velike narodno osvobodilne vstaje jugoslovanskih narodov, se je dvignilo tudi albansko ljudstvo in napovedalo neizprosno boj tujim in domačim izkoriščevalcem. Od takrat je albansko ljudstvo zvesto stalo ob strani jugoslovanskih narodov in z njimi delilo trpljenje in radost.

Albansko ljudstvo si je v tej borbi samo priborilo svobodo in si zgradilo državo po svojem hotenju in po svojem vzoru. Tiste, ki so ga v borbi vodili, je postavilo za svoje predstavnike, ki naj ga vodijo tudi v miru. Že v borbi si je ustvarilo svoje najvišje zakonodajno predstavništvo, Profitašistični svet narodne osvoboditve Albanije, in Nacionalni komite narodne osvoboditve, najvišji izvršni organ. Po osvoboditvi ko je brez vsake tuje pomoči uničilo zadnje ostanke fašističnih tolp, je dobilo albansko ljudstvo svojo časovno vlado. Generalni polkovnik Enver Hodža, organizator albanskega narodno osvobodilnega gibanja in voditelj albanskega ljudstva, je postal njen prvi predsednik.

Jugoslavija, ki je najbolj cenila žrtve in napore albanskega ljudstva za osvoboditev in borbo proti fašizmu, je izmed vseh držav zaveznicega bloka prva priznala časovno vlado Albanije kot izraz volje albanskega ljudstva. Jugoslovanski narodi so tako na najvidnejši način izkazili svoje priznanje bratškemu albanskemu narodu. Bratstvo in pomoč v vojni so naši narodi potrdili tudi v miru!

Jugoslovanskemu priznanju albanske časovne vlade so sledile ostale države, ki so se borile za skupno stvar Združenih narodov. Niti rovarjenje grških monarhofašistov in vseh drugih teniških sil ni moglo preprečiti priznanja Sovjetske zveze, Anglije in Združenih držav Amerike. Veliki zavezniki so tako priznali vojne napore svojega zaveznika Albanije.

Oktober je albanska časovna skupščina razpisala volitve v Ustavodajno skupščino. Novi volivni zakon je dal volivno pravico večini albanskega ljudstva: mladim, ženam, borcem, vsem tistim, ki so jim ju nekdanji nazadnjaški volivni zakoni odrekli. Ljudska fronta Albanije je nastopila na volitvah z enotno listo. Tisti, ki ne bi hoteli glasovati ali oddati svojega glasu za Ljudsko fronto, pa so mogli spustiti prazen volivni listek v posebno skrinjico. Svoboda in tajnost glasovanja sta bili z novim zakonom zamenjeni.

Albansko ljudstvo je 2. decembra glasovalo za svojo srečnejšo bodočnost, za ljudsko oblast, za republiko, za izkoreninjenje ostankov fašizma in za prijateljstvo in sodelovanje z vsemi demokratičnimi državami. Tudi grška manjšina v južni Albaniji je prišla na volišča in glasovala za Ljudsko fronto Albanije, za bratsko sožitje z albanskim narodom. Glasovi grške manjšine za Ljudsko fronto Albanije so najjasnejši dokaz, kje je resnična demokracija, kje je ljudstvo gospodar svoje usode in kako izmišljene so klevete fašističnih hujskačev.

Ljudska fronta Albanije je zmagala na volitvah 2. decembra, ker je priborila Albaniji neodvisnost in svobodo, ker je dala kmetom zemljo in jih osvobodila feudalnih spon, ker je dala delavcem dela in kruha. Izboljšala je gospodarski položaj v deželi in dala oblast v roke albanskega ljudstva. Z zasedanjem ustavodajne skupščine Albanije so bo pričela nova doba za albansko ljud-

Prva redna seja Zvezne skupščine

Zahvala francoski ustavodajni skupščini - Izvolitev ustavnega, finančnega, mandatno-imunitetnega odbora ter odbora za prošnje in pritožbe

Beograd, 6. dec. Dopoldne je bila v veliki dvorani Ljudske skupščine prva redna seja Zvezne skupščine Ustavodajne skupščine. Seji so prisostvovali maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito, predsednik Ustavodajne skupščine dr. Ivan Ribar in člani vlade.

Prvo redno seja je otvoril ob 11. predsednik Zvezne skupščine Vlada Simić.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik Vlada Simić obvestil Zvezno skupščino, da je 2. decembra na seji francoske ustavodajne skupščine predsednik Felix Gouin prečital predlog resolucije, ki so jo skupščini predložili voditelji vseh parlamentarnih skupin Edouard Herriot, Jacques Duclos, André Letroquer, Maurice Schumann, Louis Marin, Emanuel d'Astier in Pierre Cot. Predlog se je glasil: »Ljudska ustavodajna skupščina republike Francije pošilja jugoslovanski republiki svoje želje za srečo in napredek. V uvedbi republikanske vladavine v Jugoslaviji vidi tvorca miru, demokratičnega napredka, mednarodne sloge vse Evrope. Jugoslovanski vladi in njenemu načelniku maršalu Titu in vsem narodom, zbranim v novi republiki, pošilja bratski pozdrav francoskega naroda.«

Predsednik Vlada Simić je poudaril, da je francoska ustavodajna skupščina pozdravila resolucijo z dolgotrajnim vzklikanjem naši novi republiki.

Maršal Tito, člani Zvezne vlade in narodni poslanci so govor in obvestilo predsednika Simića pozdravili z dolgotrajnim poskramjem.

Nato je predsednik Vlada Simić obvestil skupščino, da so zastopniki klubov in skupin predložili naslednji odgovor na bratski pozdrav francoske ustavodajne skupščine: »Z željo, da Ustavodajna skupščina izrazi svojo hvalečnost francoski ustavodajni skupščini za bratski pozdrav in lepe želje, ki jih je v imenu francoskega naroda poslala naši mladi republiki in vsem narodom Jugoslavije, predlagamo podpisani načelniki klubov Ljudske fronte Srbije, Hrvatske, Slovenije, Bosne in Hercegovine, Makedonije in Črne gore in načelniki vseh skupin Ustavodajni skupščini Federativne ljudske republike Jugoslavije, da sprejme naslednjo resolucijo:

»Ustavodajna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije se pristočno zahvaljuje francoski Ustavodajni skupščini za lepe želje za srečo in napredek naše mlade republike in za bratske pozdrave francoskega naroda vsem narodom, ki tvorijo našo ljudsko republiko, naši vladi in njenemu načelniku maršalu Titu. Srečni smo, da je francoska Ustavodajna skupščina v svoji resoluciji tako visoko ocenila ustanovitev republikanske vladavine v Jugoslaviji kot čimtelja miru, demokratičnega napredka in mednarodnega sodelovanja za vso Evropo, s čimer je izrazila pravo vsebino nove Jugoslavije in njeno mednarodno nalogo. Prežeta z občutki hvalečnosti in s toplimi simpatijami za francosko demokracijo, obnovljeno v četrti republiki, na lepši izročilni Francije, s katero naše narode veže tradicionalno prijateljstvo, ki je dobilo novo moč v borbi proti skupnemu sovražniku, pošilja Ustavodajna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije bratske pozdrave vsemu francoskemu narodu, francoski vladi in njenemu načelniku generalu de Gaulleu. — Ustavodajna skupščina Federativne ljudske republike Jugoslavije.«

Resolucijo so podpisali Sreten Žujović, Siniša Stanković, Andrej Veselinov, ki je vedno hodilo po poti svobode in demokracije. Ves svobodoljubni svet, zlasti pa balkanski narodi, ki so si v borbi za svojo svobodo segli v roke, pozdravljajo v miru zmago albanskega ljudstva, zmago njegove Fronte na volitvah. Živela zmaga Ljudske fronte Albanije! Živel generalni pokrovnik Enver Hodža!

Hebrang, Jože Rus, Djuro Pučar, Bane Andrejev, Mitar Bakić, dr. Dragoljub Jovanović, Vlada Simić, dr. Miloš Moskovljević, Vlada Zečević, Mihajlo Djurović, dr. Blagoje Nešković, dr. Sava Kosanović in Franjo Gaži.

Skupščina je z dolgotrajnim vzklikanjem sprejela predlagano resolucijo. Predsednik Vladimir Simić je zatem objavil, da je predsedništvo Ustavodajne skupščine dostavilo Zvezni skupščini v razpravo načrt ustave Federativne ljudske republike Jugoslavije, ki ga je v imenu Zvezne vlade predložil Ustavodajni skupščini podpredsednik vlade Edvard Kardelj. Sklenjeno je bilo, da bo ustava izročena ustavodajnemu odboru, čim bo izvoljen.

Nadalje je predsednik Simić obvestil prisotne poslance, da je podpredsednik Zvezne skupščine Sulejman Filipović podal ostavko že 29. novembra, ker je minister za gospodarstvo v zvezni vladi. Ko je skupščina sprejela ostavko podpredsednika Filipovića, je bil na predlog ministra za finance Sretena Žujovića soglasno izvoljen za podpredsednika Avdo Humo.

Nato je skupščina sprejela naslednji dnevni red:

- 1. proučitev načrta poslovnika Zvezne skupščine;
2. izvolitev ustavnega odbora 30 članov;
3. izvolitev odbora za načrt in finance 15 članov;
4. izvolitev mandatno-imunitetnega odbora 7 članov;
5. izvolitev upravnega odbora 7 članov;
6. izvolitev odbora za prošnje in pritožbe 7 članov.

Poročilo o načrtu poslovnika Zvezne skupščine je podal narodni poslanec Jerko Radmilović. Po krajšem odmoru, ko je bilo proučevanje o načrtu poslovnika končano, se je glasovalo v sprejetju načrta z določenimi izpremembami. Načrt je bil sprejet soglasno.

Na predlog ministra za finance Sretena Žujovića so bili na temelju soglasnosti zastopnikov klubov in skupin izvoljeni za člane ustavnega odbora Zvezne skupščine: Dimitar Vlahov, Sulejman Filipović, Ante Ramnjak, Edvard Kardelj, dr. Maks Snuderl, Andrija Hebrang, Jerko Radmilović, Miloš Rasović, Moša Pijade, Koča Popović, Nedžad Agoli, Kiro Petrušev, Mesud Hotić, Vasa Čubrilović, Marinko Miha, Lampret Jože, dr. Zlatan Srenac, Djuro Salaj, Svetozar Vumanović, Miloš Minić, Vladimir Zečević, Vladimir Simić, Sava Kosanović, Grondja Ivan, dr. Miloš Moskovljević, Lajčo Jeramazić, Slavko Kuzmanović, Mehmed Hodža, Mihajlo Djurović in Stanko Veselinov.

Po prehodu na 3. točko dnevnega reda je Zvezna skupščina na predlog ministra za finance Sretena Žujovića izvolila naslednje narodne poslance za člane odbora za načrt in finance: Ante Šutića, Mirka Kadžića, Radovana Miljuškovića, Petra Stambolića, Vančo Djurdjevića, dr. Jakoba Grgru-čevića, Lovra Kuharja, Toma Vojkovića, Gruja Novakovića, Jožeta Jurančiča, Bogdana Crnobrka, Dobroslava Tomaševića, Akima Grulovca, Goroljuba Popovića, Petra Mundića.

Minister Sreten Žujović je predlagal za člane mandatno-imunitetnega odbora: Jovana Veselinova, Iljo Dosena, Metodija Androva Centa, dr. Iva Kernera, Veltjka Žekovića, Radka Petrovića, Vido Tomšič. Skupščina je tudi ta predlog sprejela soglasno.

Za člane upravnega odbora je skupščina na predlog ministra Sretena Žujovića izvolila naslednje narodne poslance: Dražo Markovića, Aleksandra Sevića, Panto Malešiča, Imro Filakovića, Ferda Gudić, Hamdijo Černovića in Tomo Kutureča.

Za člane odbora za prošnje in pritožbe je skupščina soglasno izvolila narodne poslance Milentija Popovića, Mile Perunišća, dr. Aleksandra Žižo, Martina Šušića, dr. Metoda Milića, Pero Dinukovića in Borisa Stankovića. Ko je bil izbran dnevni red, je skupščina določila ustavnemu od-

Seja Doma narodov

Beograd, 7. dec. Danes dopoldne se je začela prva redna seja Skupščine narodov Ustavodajne skupščine. Seji je predsedoval Josip Vidmar. Prisotni so bili ministri zvezne vlade Franjo Frol, dr. Drago Marušić, Edvard Kocbek, dr. Pavle Gregorić, Sreten Vukosavljević, Bane Andrejev, Jaša Prodronović, Milovan Djilas in Toša Vujašinović. Pred prehodom na dnevni red je predsednik Vidmar sporočil naslednje:

1. Dne 2. decembra tega leta je prebral predsednik Felix Gouin na seji francoske ustavodajne skupščine predlog za resolucijo, katerega so potem predložili skupščini načelniki vseh parlamentarnih skupin, v katerem sporočajo po zdrave francoskega ljudstva maršalu Titu in narodom Federativne ljudske republike Jugoslavije. V zvezi s tem je predlagal predsednik Vidmar resolucijo, v kateri Skupščina narodov pozdravlja Francijo. Ko je bila resolucija sprejeta, je predsednik Vidmar sporočil, da je predsedništvo Ustavodajne skupščine poslalo Skupščini narodov v pretes načrt ustave Federativne ljudske republike Jugoslavije, katerega je v imenu zvezne vlade predložil Ustavodajni skupščini minister za konstitucije.

Nato je poročevalec dr. Josip Hančević prebral sporočilo verificacijskega odbora Ljudske ustavodajne skupščine z dne 30. novembra, s katerim so bili odobreni mandati narodnim poslancema Anki Berus, profesorici iz Splita in ministru Narodne vlade Hrvatske ter dr. Borisu Kostovu, tajniku predsedništva Ljudske skupščine Makedonije. Po odobritvi poročila so prešli na dnevni red:

- 1. Razprava o načrtu poslovnika Skupščine narodov ustavodajne skupščine.
2. Volitev ustavnega odbora
3. Volitev odbora za načrte in finance
4. Volitev mandatnega in imunitetnega odbora
5. Volitev upravnega odbora in
6. Volitev odbora za prošnje in pritožbe.

Predsednik Vidmar je dal besedo poročevalcu dr. Hinku Krizmanu, ki je dejal, da je predloženi načrt poslovnika izdelan na enakih načelih kot poslovniki, katerega je Ustavodajna skupščina soglasno sprejela na skupni seji obeh zbornic dne 2. decembra. Po določilih tega poslovnika je zagotovljeno uspešno in hitro delo naših zakonodajnih teles, popolnoma zagotovljeno pa je tudi, da se bodo razprave v skupščini vršile in da bodo sprejemali sklepe po načelu svobode in demokracije, ki bo za vselej ostalo osnova našega državnega življenja. Na koncu je prosil poslance, naj v primeri s starijem besedilom poslovnika vidijo, kakšne so spremembe, ki so bile izvršene.

Potem ko je poročevalec prebral načrt poslovnika, je bil krajši odmor, nato pa je predsednik Vidmar prosil poročevalca Krizmana, naj

prebere še nekatere izpremembe v poslovniku. Ko so bile spremembe prebrane, so prešli na glasovanje. Načrt poslovnika je bil sprejet soglasno.

Pri drugi točki dnevnega reda je Siniša Stanković predlagal naslednjo listo ustavodajnega odbora: Rato Dugonjić, Rade Hamović, Bane Andrejev, Mihajlo Apostolski, Pavle Gregorić, Frane Frol, Jože Rus, Edvard Kocbek, Puniša Perović, Jaša Prodronović, Radivoje Radosavljević, Siniša Stanković, Mitar Bakić, Radovan Zogović, Bogdan Oreščanin, Boža Maslarić, dr. Aleš Bebler, Tone Hafner, Franc Lubej, Dušan Vasiljević, Paško Brašnarov, dr. Josip Hančević, dr. Branko Čubrilović, Kirilo Savić, Milan Popović, dr. Joza Miliivojević, Todor Vujašinović, Miloš Carević, Mustafa Hodža, Dušan Bračić in Murat Sećeragić. Predlog je bil sprejet.

V odbor za gospodarski načrt in finančni odbor so bili izvoljeni: Veselinka Malinska, Hasan Brkić, Josip Jeras, dr. Hinko Krizman, Mira Mitrović, Radomir Todorović, Ivan Turković-Skečo, Niko Juripčić, Dane Kotnik, Stjepan Plenarić, Dragoljub Ilić, dr. Obren Blagojević, Vojin Carić, Ali Sukri in Aleksandar Stojaković. Predlog je bil sprejet.

Za mandatni in imunitetni odbor: Ante Babić, Nikola Martinovski, Bojan Polak, Ivan Turković-Skečo, Jovan Jeglič, Savo Orović in Aleksa Tomić. Predlog je bil sprejet.

V upravni odbor: dr. Djoso Gavrilski, Šefket Maglajić, Srećko Žumer, Dušan Akman, Petar Komnenović, Milan Smiljanić in Ljuba Momčilović. Predlog je bil sprejet.

V odbor za prošnje in pritožbe: Mehmed Abduraman, Zora Nikolić, Pepca Karđelj, Marko Vujačić, Spasoje Dimitrijević, Pavle Soti in Don Ante Salačan. Tudi ta predlog je bil sprejet.

Nato je spregovoril predsednik Vidmar in dejal: S tem je dnevni red današnje seje izrpan. Na podlagi člena 11 in 13 poslovnika predlagam, naj skupščina odloči o naslednjih dveh vprašanjih.

1. Ustavodajnemu odboru se postavlja rok največ enega meseca za proučevanje načrta ustave, ki mu bo predložen in za predložitev poročila in končnega predloga za ustavo. Predlog je bil sprejet.

2. Ustavodajni odbor bo delal brez prestopa, dokler ne bo izvršil svoje naloge in podal poročila ter končnega predloga za ustavo. Tudi ta predlog je bil sprejet.

3. Če bi bile seje skupščine odložene, je ustavodajni odbor pooblaščen na podlagi člena poslovnika, da dela tudi takrat, ko skupščina ne bode sedela. Naslednja seja skupščine bo sklicana po poslovniku. Predlog je bil sprejet. S tem se vama zahvaljujem za današnjo sejo. Prosim izvoljene odbornike, da se čim prej konstituirajo. Seja je bila zaključena ob 13.15.

Vlada, ki ima vse pogoje za zmago demokracije v Rumuniji

Bukarešta, 6. dec. »Rantul Nox« je priobčil pod naslovom »Od volitev v balkanskih državah od stanja v Rumuniji« naslednji članek:

Volitve, ki so bile v Jugoslaviji in Bolgariji, njihov široki in svobodni značaj, aktivna udeležba ljudstva, vse to ponovno potrdjuje dejstvo, da večina balkanskih dežel dosledno in odločno izvajajo demokratizacijo v najboljšem in najtočnejšem smislu besede. Te procese lahko od bitno opazujemo tudi v Rumuniji, kjer smo priče vse sedanje evolucije naše dežele. Prvo, kar lahko opazimo, če spremljamo demokratični razvoj Rumunije, je dejstvo, da je rumunsko ljudstvo znalo postaviti na čelo svoje države vlado, ki zagotavlja vse objektivne pogoje, potrebne za zmago demokracije. Kaj posebno označuje vlado dr. Groze? Ona je v prvi vrsti izraz sodelovanja glavnih političnih demokratičnih sil, sindikalnih organizacij, rodoljubnih združenj in vojske. Upravičeno lahko rečemo, da predstavlja sedanja rumunska vlada ozromno večino ljudstva, da dela skladno z ljudsko voljo. To je najboljši dokaz in jamstvo demokratične smeri, po kateri vodi sedanja rumunska vlada državo.

boru rok mesec dni za proučitev načrta ustave in za predložitev poročila o končnem predlogu ustave, seje skupščine pa so bile odložene.

Demokratične reforme, ki jih je uresničila vlada dr. Groze, jamčijo demokratični razvoj Rumunije. Dovolj je omeniti agrarno reformo, ki krepi imovino kmetov in zagotavlja materialni in kulturni dvig vsakega prebivalstva. Z ukinitvijo vseh rasnih zakonov in z izdajo zakona o popolni enakopravnosti vseh narodov, ki žive v Rumuniji, se zagotavlja skladnost v notranjem življenju dežele. Izdani so gospodarski ukrepi, od povečanja proizvodnje pa do vzpostavitve široke mreže gospodarstva za preskrbo prebivalstva. Prišlo je do širokega gospodarskega in kulturnega sodelovanja med Rumunijo in vsemi demokratičnimi deželami, ki so se odzvale rumunski želji po sodelovanju. Vse demokratične reforme sedanje rumunske vlade so se izvršile ob stalni sodelovanju zgodovinskih strank. Pripadniki teh strank, ki so brez vseh predpostavk, se poslužujejo terorističnih dejavnosti, uporabljajo čisto fašistične metode, sodelujejo z vsemi ostanki hitlerjevcev.

Le vlada dr. Groze more zagotoviti Rumuniji resnično demokratično enotnost in napredek rumunskega ljudstva. Pot, po kateri gre danes Rumunija pod vodstvom dr. Groze, ni samo pot, ki ji zagotavlja notranje demokratično življenje, temveč istočasno tudi pot, ki daje Rumuniji tudi na mednarodnem polju vse jamstva, da je ne bo mogel nihče upo-

Odlikovanje bivših namestnikov Jugoslavije

Beograd, 6. dec. Predsedništvo Ustavodajne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije je na predlog predsednika zvezne vlade in ministra za narodno obrambo maršala Jugoslavije Josipa Broza Tita in na temelju čl. 3. šestega odstavka zakona o predsedništvu Ustavodajne skupščine sklenilo, da se za vestno in požrtvovalno opravljanje svojih dolžnosti v korist ljudstvu Jugoslavije odlikujejo z redom zaslug za narod I. stopnje: dr. Srdjan Budisavljević, dr. Ante Mandić in ing. Dušan Sernee.

Odlikovanje članov predsedništva Ustavodajne skupščine

Beograd, 6. dec. Predsedništvo Ustavodajne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije je na predlog predsednika zvezne vlade in ministra za narodno obrambo, maršala Josipa Broza-Tita na temelju čl. 3 odst. 6 zakona o predsedništvu Ustavodajne skupščine sklenilo, da se odlikujejo za posebne zasluge, izkazane jugoslovanskim narodom, in za požrtvovalno delo pri grajenju Federativne ljudske republike Jugoslavije z redom za zasluge za narod I. stopnje dr. Ivan Ribar, Moša Pijade, Mile Perunišić in Avdo Humo, z redom Bratstva in edinstva I. stopnje pa Dimitar Vlahov, Jože Rus in Marko Vujačić.

Odlikovanje članov zvezne vlade

Beograd, 6. dec. Predsedništvo Ustavodajne skupščine Federativne ljudske republike Jugoslavije je na predlog predsednika zvezne vlade in ministra za narodno obrambo maršala Jugoslavije Josipa Broza-Tita na temelju člena 3. odst. 6 zakona o predsedništvu Ustavodajne skupščine sklenilo, da se za izredne zasluge, izkazane jugoslovanskim narodom pri izgradnji in obnovi naše dežele odlikujejo z redom za zasluge za narod I. stopnje Edvard Kardelj, dr. Vasa Čubrilović, dr. Drago Marušić, Sava Kosanović in Jaša Prodronović; z redom Bratstva in edinstva I. stopnje Josip Smoljaka, Frane Frol, Vladislav Ribnikar, inž. Nikola Petrović, Sreten Vukosavljević in dr. Zlatan Srenec; z redom za zasluge za narod II. stopnje dr. Anton Kržišnik, Edvard Kocbek in Emanuel Čučkov; z redom Bratstva in edinstva II. stopnje pa Stevo Zečević.

Najnovejši izidi volitev v Albaniji

Tirana, 6. dec. Osrednja volivna komisija je objavila naslednje popolnejše izide volitev v Albaniji:

- Prefektura Tirana: Od 57.870 volivcev v 5 volivnih okrajih je volilo 48.129 volivcev, od teh 42.418 za Fronto in 5711 za skrinjico brez liste.
Prefektura Drač: V 6 volivnih okrajih je volilo od 54.173 volivcev 45.533, od teh 30.614 za Fronto in 5919 za skrinjico brez liste.
Prefektura Škader: V 6 volivnih okrajih je volilo od 56.434 volivcev 45.184, od teh 40.590 za Fronto in 4424 za skrinjico brez liste.
Prefektura Krukež: V 4 volivnih okrajih je volilo od 27.408 volivcev 24.594, od teh 22.911 za Fronto in 1623 za skrinjico brez liste.
Prefektura Elbasan: V 9 volivnih okrajih je volilo od 60.111 volivcev 54.920, od teh 52.657 za Fronto in 2263 za skrinjico brez liste.
Prefektura Berat: V 8 volivnih okrajih je volilo od 66.119 volivcev 57.988, od teh 57.129 za Fronto in 1859 za skrinjico brez liste.
Prefektura Valona: V 7 volivnih okrajih je volilo od 59.160 volivcev 49.722, od teh 48.423 za Fronto in 1299 za skrinjico brez liste.
Prefektura Argirokastro: V 8 volivnih okrajih je volilo od 45.400 volivcev 35.328, od teh 32.890 za Fronto.
Prefektura Korča: V 10 volivnih okrajih je volilo od 77.245 volivcev 66.322, od teh 64.410 za Fronto in 1912 za skrinjico brez liste.
Prefektura Piškepeja: V 4 volivnih okrajih je glasovalo od 23.544 volivcev 20.623, od teh 18.273 za Fronto in 2350 za skrinjico brez liste.

rabit za napadalne cilje, ogrožanje miru drugih narodov. Rumunija je postala danes važen čimtelj miru, varnosti in prijateljskega sodelovanja med vsemi narodi jugovzhodne Evrope. Današnja Rumunija in njena vlada uživata upravičeno pomoč vseh naprednih in miroljubnih sil vega sveta. Sovjetska zveza, ki ima najboljšo možnost, da spožna politično svarnost Rumunije, jo podpira in ji pomaga, da se vrstvi v vse svobodoljubnih narodov. To je priznanje uspeha borbe za demokracijo, svobodo in mir, ki jo več kot leto dni bojuje rumunsko ljudstvo in njegova vlada.

„Primorski dnevnik“ prepovedan

Trst, 6. decembra.

»Primorski dnevnik« je 24. novembra objavil članek »Zgodba se nadaljuje«, v katerem napada vodstvo slovenske šole, imenovano od odgovornega oficirja za šolstvo pri zavezniški vojaški upravi g. poročnika Simonija in dokazuje, da je vse vodstvo višjega slovenskega šolstva fašistično in domobransko, kakor sta tudi približno dve petini ostalega imenovanega šolskega osebja.

V zvezi s tem je bil odgovorni urednik »Primorskega dnevnika« klican k polkovniku Bowmanu, višjemu častniku za civilne zadeve pri zavezniški vojaški upravi, ki je od njega zahteval, naj »Primorski dnevnik« preklicuje netočnosti, ki jih članek vsebuje. Ker pa so trditve v omenjenem članku točne in resnične, jih odgovorni urednik ni mogel preklicati. Zato je AIS (Allied Information Sev ces - Zavezniška poročevalska služba) dne 6. decembra ustavila izhajanje »Primorskega dnevnika« za nedoločen čas.

»Primorski dnevnik« je edini slovenski dnevnik v Julijski krajini in glasilo osvobodilne fronte za Slovensko Primorje in Trst, torej glasilo tiste osvobodilne fronte, ki je v vsej dolgi borbi vodila tudi primorsko ljudstvo v boj proti nacifašističnemu okupatorju ter vseskozi dosledno podpirala borbo zavezniških sil.

V omenjenem članku je »Primorski dnevnik« napadel zavezniškega oficirja za šolstvo, ker je imenoval

na vodilna mesta za slovensko šolstvo jugoslovanske državljane, pribelegle v Trst iz Jugoslavije, kjer so bili v dobi vojne izraziti sodelavci okupatorja in imajo ljudska sodišča zbrano proti njim obtežilno gradivo. Zato predstavlja prepoved »Primorskega dnevnika« tudi napad na Jugoslavijo, ker zavezniška vojaška uprava štiti s takšnim postopanjem posredno jugoslovanske državljane, ki so zbežali pred zavezniško jugoslovansko armado iz strahu pred ljudsko sodbo.

V članku, zaradi katerega je zavezniška vojaška uprava ustavila izhajanje »Primorskega dnevnika«, je list trdil, da je vse višje vodstvo slovenske zavezniške šole, ki ga je izbral in imenoval g. Simonij, nacistično, fašistično in domobransko. Začenja se, pravi list, z dr. Srečkoma Barago, strokovnim svetovalcem vrhovnega zavezniškega častnika za šolstvo, ki je bil imenovan zadnje čase tudi za ravnatelja višje realne gimnazije v Trstu. Baraga je jugoslovanski državljan iz Starega trga pri Ložu ter je tam in v Ljubljani izvršil svoje prestopke. Ljudska sodišča in narodno osvobodilni odbor v Grahovem pri Ložu in v Ljubljani imajo proti njemu obtežilni material. Za višja šolska nadzornika za tržaško in goriško pokrajino sta bila dva domobranska služabnika. Oba sta zbežala pred jugoslovansko osvobodilno vojsko. Isto velja za profesorja Geržiča, ki vrši ravnateljske posle namesto dr. Barage na višji realni gimnaziji v Trstu.

Prav tako sta domobranska begunca nacistično-fašistična kolaboracionista dr. Prijatelj, ravnatelj slovenske učiteljske v Goric, in njegov namestnik dr. Vinko Brumen. Za katehete so na vseh slovenskih srednjih šolah imenovani sami sodelavci okupatorja, Mazora in Muhr v Gorici, Kramarič, Jamnik, dr. Vrečar in dr. Prešeren v Trstu. Med profesorji pa je bilo doslej že imenovano dobro število domobranskih beguncev, ki jih kolaboracionistično vodstvo zavezniškega slovenskega šolstva pismeno ali brzojavno kliče na profesorska mesta iz domobranskih zbirališč v Trevisu in Riccionu ter iz drugih krajev. Približno 40%, to je dve petini vseh profesorjev na slovenskih srednjih šolah, sta domobranski.

V zvezi s temi imenovanji se zdi, pravi list, kakor da hoče g. Simonij zavestno in z vztrajnim delom prepojit slovensko srednjo šolo s fašističnimi elementi. V razgovoru s slovenskimi prosvetnimi zastopniki je že v mesecu avgustu omenil približno 50 profesorjev »zastopnikov drugega dela slovenskega prebivalstva«, ki da so dolž nekje v Italiji.

»Primorski dnevnik« je zahteval od g. Simonija, naj se zanima pri jugoslovanskih oblasteh za življenjske pogoje omenjenih oseb, in se čutil, da okolnost bega pred jugoslovansko osvobodilno vojsko ne zadostuje niti toliko, da bi se začela proti beguncem kakršnakoli preiskava.

Čestitke maršalu Titu

ob proglasitvi republike

Beograd, 6. dec. Navdušenje ljudstva ob proglasitvi republike se odraža v velikem številu brzojavk maršalu Titu. V brzojavkah izraža ljudstvo svojo veselje ob soglasnem sklepu Ustavodajne skupščine o proglasitvi republike in obljublja svojemu voditelju, da bo z vsemi silami delalo za obnovo in izgradnjo naše federativne ljudske republike.

Prebivalci Sabca so poslali maršalu Titu naslednjo brzojavko:

»Dragi maršal, s naše veličastne proslave ob uresničenju stoletne izjane naših narodov, proglasitve ljudske republike Jugoslavije, so naše prve misli, naša prva hvaloslova, naši prvi občutilni namenjeni Tebi, ljubljene tovariši. Na ta svečani dan prisegamo, da bomo kot punčice svojega očesa varovali draga plačane sadove narodno osvobodilne borbe, našo srečno bratsko skupnost enakopravnih narodov, našo Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Objubljamo, da bomo storili vse, da bomo pod Tvojim vodstvom izdelali in obnovili življenje v uresničili srečno in napredno življenje naših narodov.

Narodna skupščina Bosne in Hercegovine je čestitala maršalu ob proglasitvi republike z besedami:

»Prišel je veliki dan, ko so narodi Jugoslavije ponosno in odločno izjavili v deklaraciji svoje ustavodajne skupščine, objavili želje in vsemu svetu Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. Tovariši maršal, v imenu ljudstva Bosne in Hercegovine vam prisrčno čestitamo za ta veliki praznik borbe in zmage naših narodov. Želimo, da bi naša dežela pod Vašim vodstvom nadaljevala svojo veličastno pot, po kateri je hodila od prvega dne narodne vstaje do današnjega velikega praznika republike. Ponosni smo na našo narodno predstavnost, na našega voditelja in učitelja tovariša Tita in iz srca kličemo: Živela Ustavodajna skupščina narodov Jugoslavije! Živela Federativna ljudska republika Jugoslavija! Živel maršal Jugoslavije, tovariši Titu!

Prebivalstvo Krapine je poslalo ob priliki proglasitve republike naslednjo brzojavko maršalu Titu:

»Z velike proslave vam pošila prebivalstvo Krapine plamete pozdrave, navdušeno nad zmago Ljudske fronte,

s katero so bile uresničene stoletne želje naših narodov. Objubljamo vam, da bomo še bolj delali za obnovo naše porušene domovine in za okrepitev naše ljudske republike Jugoslavije.

S proslave albanskega narodnega praznika je poslala albanska manjšina v Skoplju maršalu Titu tole brzojavko:

»Ob proslavi albanskega narodnega praznika, ki je pridobitev težeke narodno osvobodilne borbe, želimo Albanci iz Skoplja uspeh delu Ustavodajne skupščine in vam čestitamo za Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo.

Skipetarji s Kocovega in Metohije so iz Prizrena poslali maršalu Titu naslednjo brzojavko:

»S proslave našega narodnega praznika Vas pozdravljamo, tovariši maršal in po Vas vse narode Jugoslavije, Skipetarji Kosovega in Metohije, združeni in Ljudski fronti, vam čestitamo za dosežene uspehe tako na vojni, kakor za doseženo dokončno zmago nad notranjo in zunanjo reakcijo pri volitvah za Ustavodajno skupščino. Skipetarji Kosovega in Metohije so trdno odločeni, da v bratskem objemu s Srbi, Črnogorci in drugimi narodi Jugoslavije pod Vašim modrim vodstvom se bolj utrdijo pridobitve, zaslužene s krvjo ogromnih žrtv, padlih za bratstvo in edinstvo naših narodov. Zavedamo se dejstva, da za nas Skipetarje ni druge poti razen te, katero smo nastopili, namreč pot resničnega razvoja našega ljudstva na narodnostnem, kulturnem, prosvetnem in gospodarskem področju, v okviru Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Kmetje iz Gornje in Dolnje Zieginje pri Aleksandrovcu so čestitali maršalu Titu za proglasitve republike z naslednjimi besedami: »S takojšnjo veličastno proslavo dneva republike vam pošiljamo kmetje Gornje in Dolnje Zieginje prisrčne pozdrave in vam želimo vse srečo pri obnovi naše izmučene domovine. Zaupamo v Vas, da nas boste, kakor ste nas vodili v težki vojni od smage do smage, tudi sanprej vodili po poti obnove in izgradnje naše dežele. Objubljamo vam, da bomo še naprej hodili po isti poti, po kateri smo ho-

Zasedanje goriške okrajne skupščine

V nedeljo 2. decembra je prvič po izidu odloka ZVU št. 11 zopet zasedala okrajna skupščina za Goričo. Prisotnih je bilo 67 slovenskih in italijanskih odposlancev.

Zasedanje je otvoril predsednik izvršnega odbora dr. K. Rutar, nazov je bil tudi predsednik okrajnega izvršnega odbora tov. Jože Strukelj, tajnik okrajnega izvršnega odbora tov. Gorjan je obširno poročal o delu odbora. Točnica poročila za posamezne sektorje dela so podali referentni odseki. Največjo aktivnost je pokazal odsek za socialno skrbstvo. Podpore so bile razdeljene med družine partizanov in druge potrebne družine v mestu ne glede na narodnost. Poleg podpore v denarju je odsek razdelil tudi precej blaga: krompirja, mleka, blaga za obleke in perila ter čevljev. Nudil je brezplačno zdravniško pomoč invalidem, revnemu prebivalstvu in repatriirancem. Pošiljal je otroke v obmorske kolonije in na kmete. Nudil je tudi vso možno pomoč pri prekopu padlih partizanov in talcev.

Tudi mestna prosvetna komisija je bila do sedaj vsestransno zelo aktivna. V Goric sami je bilo v zadnjih dveh mesecih 17 večjih kulturnih nastopov. Enaka aktivnost je tudi na polju šolstva. V okraju je odprtih 13 šol, katere obiskuje 590 otrok. Imenovanih je bilo 43 učiteljev. Od teh jih je 40 sprejelo dekret tudi od ZVU. Po vseh krajih in mestnih kvartirih so organizirani rediteljski sveti. Tudi v večernih tečajih se je pouk pričel. Poleg naštetih osnovnih šol je bila osnovna na tudi celotna klasična gimnazija, učiteljske in nižja realna gimnazija. Vpisanih je okrog 900 dijakov. Nabranih je bilo 131.438 lir »za našega dijaka«, ter 140 stoletov v blagu. Najbolj se je izkazala vas Solkan. Poročilo o delovanju italijanske prosvetne skupine pa je podal tov. Egone Clemente.

Občutna omejitev električnega toka v Trstu

Zaradi pomanjkanja električne energije je zavezniška vojaška uprava od 7. decembra dalje odredila v Trstu prekinitev električnega toka med 8. in 11. ter med 13.30 in 15. uro. Promet cestne železnice po prekinjen od 9. do 11. in od 14.30 do 16.30. Vse trgovine se bodo morale zaprti ob 17. uri. Prepovedani so vsi svetlobni napisi in razsvetljava izlozbo. Kavarne in restavracije morajo znižati notranjo razsvetljavo za 33%. Vsi zasebni uradi morajo biti od 17. ure dalje zaprti. Obenem je zavezniška vojaška uprava pozvala potrošnike k največji štednji pri uporabi električnega toka, ker bi bile sicer potrebne še nadaljnje omejitve.

Otvoritev Oficirskega kluba v Opatiji

Beograd, 4. dec. Ob udeležbi velikega števila voditeljev vojaških in civilnih oblasti ter gostov iz vse Istre je bil v Opatiji slovesno odprt oficirski klub vojne uprave Jugoslovanske armade pasu »B« v Julijski Krajini. Klub je nameščen v prostori bivšega hotela »Palace«. Otvoritev je pozdravil kapetan Hrzanjak, ki je poudaril, da so jugoslovanski oficirji posebno srečni, ker lahko pozdravijo v svoji sredi sovjetske gošče in istrskega književnika Viktorja Carra Emina. Nato je gledališka skupina izvedla nekaj uspešnih točk. Med večerjo je govoril tudi komandant 7. divizije, ki je poudaril veliko razliko med sedanjimi oficirji Jugoslovanske armade in oficirji bivše Jugoslavije, ki so pobegnili iz dežele.

Eksplozija municije v Pulju

»Corriere di Trieste« poroča iz Pulje, da je tam večer ob 13. eksplozirala na pomolu arzenala municija, ki so jo delavci znosili tja iz raznih delov mesta po nalogu vojaške uprave. Eksplozije, od katerih so bile tri zelo močne, so trajale dve uri. Skoda je zelo velika, posebno v tovarni za izdelovanje vrvi in v delavskem predmestju Sv. Polikarp, ki je utrpel veliko škodo že za časa letalskih napadov. Eksplozija je po dosežanih podatkih zahtevala 1 mrtvega in 30 ranjenih, od teh sedem težko.

Primorci Jugoslovanski armadi

Krajevni odbor SIAU-ja v Mirnu je dne 1. decembra podaril odredu Jugoslovanske armade za Slovensko Primorje, Istro in Trst zastavo. Zastavo je izročila s kratkim nagovorom tajnica SIAU-ja tov. Vojka. Sledila je pridivitev mladine iz Rupe in Prvačine, ki so skupno z borec odreda razveselili številne udeležence.

Dviganje potopljenih ladij v tržaški luki

V nedeljo so v tržaški luki dvignili 500-tonsko jugoslovansko ladjo »Susaak«. Strojovnjaki so ugotovili, da ladja ni utrpela večjih poškodb. Stroji in instalacije so v precej dobrem stanju, tako da bo ladja lahko kmalu popravljena. Ladjo »Susaak« bodo popravljali v tržaških ladjedelnicah.

V kratkem bodo pričeli tudi dvigati jugoslovanski minolovce »Sibentek«, ki so ga Nemci potopili pri svojem umiku.

Popravljanje jugoslovanskih ladij »Triglav« in »Ugljen« v tržaških ladjedelnicah uspešno napreduje. Ladja »Ugljen« je močno poškodovana, medtem ko »Triglav« nima večjih poškodb in ne bo potreben večjih popravil. Obe ladji popravljajo v ladjedelnici Sv. Roka. Kakor poročajo strokovnjaki, bodo morali ladjo »Ugljen« po končanem popravilu v ladjedelnici Sv. Roka prebiti v ladjedelnico tržaškega Lloydja v dokončno popravilo.

Zopet na škodo antifašistov

Ukaz ZVU v Trstu o zaposlitvi v javnih službah

Dne 13. oktobra 1945 je Zavezniška vojaška uprava v Trstu izdala splošni ukaz številka 19 pod naslovom »Razveljavljene zakona o obveznosti italijanskega državljanstva v javnih službah«. S tem ukazom je bila vsem Slovincem, Hrvatom in tudi nekaterim Italijanom iz Julijske krajine, ki so morali zapustiti rojstne kraje zaradi fašističnega nesilja in so se po končani vojni vrnili, komu dana možnost zaposlitve v javnih službah, četudi se nima italijanskega državljanstva.

Dne 6. decembra pa je zavezniška vojaška uprava izdala splošni ukaz številka 29, v katerem je preklicala splošni ukaz številka 19. Kakor poroča »Glas zaveznikov«, je polkovnik Alfred Bowman, višji častnik za civilne zadeve, pri objavi

Delavci tržaške livarne „Ilva“

maršalu Titu, Ustavodajni skupščini, dr. Ivanu Ribarju in Edvardu Kardelju

Vsi tržaški delavci so se razveselili dneva, ko je Ustavodajna skupščina Jugoslavije proglasila Jugoslavijo za republiko. Veselje in vdanost Federativni ljudski republiki Jugoslaviji so izrazili z nešteti pozdravnimi brzojavkami, ki so jih poslali iz vseh tovarn, iz tržaške luke in raznih drugih podjetij.

Delavci tržaške livarne ILVA so poslali predsedniku Ustavodajne skupščine dr. Ivanu Ribarju naslednjo brzojavko: »Uslužbenci ILVA iz Trsta pošiljajo ob proglasitvi Federativne ljudske republike Jugoslavije svoje čestitke za procvit jugoslovanskih narodov.

Delavci iz tržaške luke so poslali Ustavodajni skupščini Jugoslavije naslednje pismo: »Ob proglasitvi Fede-

Delavci tržaške livarne „Ilva“

maršalu Titu, Ustavodajni skupščini, dr. Ivanu Ribarju in Edvardu Kardelju

rativne ljudske republike Jugoslavije vam tržaški pristajški delavci pošiljamo svoje iskrene čestitke v prepričanju, da bomo tudi mi dosegli pravico, ki je potrebna vsakemu narodu, to je, da bomo imeli skupno z vami svojo ljudsko vlado.

Uslužbenci tržaške livarne ILVA so poslali maršalu Titu brzojavko: »Uslužbenci ILVA iz Trsta vam pošiljajo svoje čestitke ob proglasitvi ljudske republike.

Tudi delavci tržaške, čestitke Sv. Sobote so poslali tov. Kardelju brzojavko, v kateri izražajo svoje čestitke ob proglasitvi Federativne ljudske republike Jugoslavije.

Vsem pozdravnim pismom so sledili nešteti podpis.

Slovinci iz Benečije hočejo

v Jugoslavijo

Samo iz ene vasi se hoče 15 družin preseliti

Poročali smo že o napadih na profitašiste, ki so se borili v partizanskih edinicah, oziroma so partizanske vojske gnočno podpirali. Sedaj pa so nam iz Benečije poslali nova poročila. Za družine padlih protifašistov, borec Jugoslovanske armade, postaja položaj v Benečiji iz dneva v dan nezmožen. Izpostavljeni so terorju ozopovcev in fašistov, odvzeli so jim živilske nakaznice, prepovedali so jim kretanje iz vasi v vas, stalne jih napadajo, razbijajo jim hiše, skratka, njihovo življenje je ogroženo. Njihovo stanje je tako obupno, da beže od doma v kraje, ki so pod

Spomenica oblastnega osvobodilnega odbora za Trst

Protest zaradi začasne ukinitve »Primorskega dnevnika«

Dne 6. t. m. je bila seja Mestnega osvobodilnega sveta za Trst. Sejo je otvoril predsednik dr. Pogassi, ki je predčital spomenico, ki jo je Mestni osvobodilni svet poslal Zavezniški vojaški upravi.

Spomenica predlaga med drugim, da se povzela količina živil tržaškemu ljudstvu da bi UNRRA dobavljala tudi živila Trstu in pasu A in predložila seznam količine najpotrebnejših živil, s katerimi se bi lahko prebivalstvo preživljalo. Nadalje predlaga, da bi se uvedlo strogo nadzorstvo nad svobodnim trgov

in da bi se plače toliko povzdale, da bi ustrezale potrebam ljudstva.

Na seji so obširno razpravljali o slovenskem narodnem gledališču za Slovensko Primorje in Trst, ki danes še nima na razpolago gledališkega postolja, primernega potrebi slovenskega prebivalstva.

Med razpravo o raznih vprašanjih je dr. Pogassi predlagal, naj Mestni osvobodilni svet pošlje Zavezniški vojaški upravi protestno pismo zaradi začasne ukinitve »Primorskega dnevnika«, edinega slovenskega dnevnika v Slovenskem Primorju.

Goriška pozdravlja republiko Jugoslavijo

Kraj za krajem na Goriškem pozdravlja in svečano praznuje proglasitev Federativne ljudske republike Jugoslavije. Na mitingih, na kulturnih prireditvah, na zborovanjih, povsod prihaja do izraza spontano veselje goriškega italijanskega in slovenskega prebivalstva, da je bila proglašena Federativna ljudska republika Jugoslavija. V mali gorski vasi Pletinja na Bovškem so praznovali ta zgodovinski praznik jugoslovanskih narodov s kulturno prireditvijo. V Tolminu so množice, ki so prišle od vseh strani, praznovali proglasitev na tolmniškem trgu. Peč so v vzdušni maršali Titu,

Množična borba proti navajanju cen in nedovoljeni špekulaciji g vseh oblikah je nujna potreba za dvig narodnega blagostanja.

dili na dan voitev, ko smo glasovali za Ljudske fronte.

Protifašistična mladina Goriške Kotara je poslala iz Dragana maršalu Titu naslednjo brzojavko:

»Mladina Goriške Kotara s navdušenjem proslavlja svečani dan uničene srbske monarhije in proglasitve naše ljube domovine republike. Pozdravljamo Vas, modri voditelj, in vam čestitamo k smagi aad sosenjstvom in mratnjaštvom in vam objubljamo, da bomo hodili po Vaših sledovih in bomo storili vse za boljše in srečnejšo bodočnost naših narodov.

Kmetje iz vasi Bulkes, okraj Baška Palanka, so poslali maršalu Titu tole brzojavko: »Enotna ljudska fronta iz Bulkesa najpristrčneje pozdravlja proglasitev Federativne ljudske republike Jugoslavije in svečno čladi z maršalom Titom na čelu.

Delavci iz Like in nameščenci pristajških Ploče pri Metkovicu so čestitali maršalu Titu ob proglasitvi republike s tole brzojavko: »Z našega manifestacijskega zborovanja na dan proglasitve republike Ti pošiljamo, tovariši predsednik, goreče in iskrene pozdrave. Objubljamo Ti, da bomo s udarniškim delom še bolj pospešili obnovo naše dežele. Ta dan je eden najpomembnejših v naši zgodovini. Objubljamo, da bomo s vsemi duševnimi in telesnimi silami budno varovali našo republiko, za katero je padlo na stotine najboljših sinov naših narodov. Živel voditelj vseh naših narodov, Josip Broz Tito! Živela Federativna ljudska republika Jugoslavija, enakopravna skupnost vseh narodov Jugoslavije! Živela nova ustava republike Jugoslavije!

Delavci in nameščenci rudnika Breza pri Zenici so poslali brzojavko: »Ob obletnici drugega zasedanja AVNOJ-a, na dan sestanka Ustavodajne skupščine, na dan proglasitve Federativne ljudske republike Jugoslavije so delavci in nameščenci rudnika Breza dali maksimalno proizvodnjo in na ta način izrazili svojo neomajno ljubezen do Tože, ustvaritelja nove republike Jugoslavije, ustvaritelja bratstva in enotnosti naših narodov. Objubljamo, da bomo vedno budni čuvarji pridobitev narodno-osvobodilne borbe. Živel naš maršal Tito! Živela republika!

Borci in podčastniki, častniki in politični voditelji brodograjske jugoslovanske mornarice so poslali ob proglasitvi republike svojemu vrhovnemu poveljniku brzojavko:

»Iz vsega srca čestitamo vam, našemu ljubljenu maršalu, za velike zmage Ljudske fronte. Izražamo svoje navdušenje, svoje neizmerno veselje in svoje vdanost republiku, v kateri se bodo vsestransko razvijali in napredovali vsi naši narodi. Zavedajo se velikega pomena in važnosti te zmage za našo prihodnost, objubljamo, da bomo tako kot smo se bili in glasovali, tudi v bodoče gledali vedro v prihodnost in premagovali vse ovire in težave, ki bi se morda pojavile na skupni poti naše sreče in blagostanja. Objubljamo, da se bomo s vsemi svojimi silami trudili, da bomo gradili in dogradili močne brodograjske, ki bo stale na braniku republike in slavni pridobitev narodno osvobodilne borbe. Zahvaljujemo se vam, tovariši maršal, za Vaše genialno vodstvo, ki je omogočilo to veličastno zmago. Živela ljudska fronta! Živela Federativna ljudska republika Jugoslavija! Živel maršal Jugoslavije, Josip Broz Tito!

Pozdravi naših izseljencev iz Amerike

Beograd, 5. dec. Jugoslovanska kolonija v Antofagosti v Čilu je poslala maršalu Titu naslednjo brzojavko: »Jugoslovanska kolonija v Antofagosti pozdravlja ob proslavi 29. novembra najpristrčneje drugega maršala Tita, njegove junške sodelavce in narodno osvobodilno vojsko - tvorce enotnosti in bratstva narodov federativne ljudske republike Jugoslavije. Sedaj so naši narodi v domovini po Vaši zaslugi nerazdružno povezani s slovenskim bratstvom s Sovjetsko zvezo, kar bo pomagalo enotnosti in blagostanju vseh Slovincov in vseh sveta.

Makedonci v Kanadi pozdravljajo ljudsko republiko Jugoslavijo

Beograd, 5. dec. Ob volitvi zmogli Ljudske fronte je predsednik Narodne vlade Makedonije Nazar Koliševski prejel od zveze makedonskega odbora iz Toronta (Kanada) naslednjo brzojavko:

»Dragi gospod predsednik! Makedonci v Kanadi so z zadovoljstvom sprejeli vest, da je naš narod v svoji domovini pod Vašim modrim vodstvom pokazal svojo politično zrelost pri volitvah 11. novembra s tem, da je soglasno glasoval za listo Ljudske fronte. Prepričani smo, da je to edino pravilna pot, po kateri morajo iti Makedonci. Nas Makedonci v Kanadi je 90 odstotkov iz Egejske Makedonije. Vsek dan prejemamo od naših bližnjih pisma, v katerih opisujejo teror grških monarhofašističnih tolp nad prebivalstvom v Egejski Makedoniji. Pozivamo Vas, ki ste naši bratje, da storite vse, kar je mogoče, da bi preprečili teror nad našim narodom v Egejski Makedoniji. - Zveza makedonskega odbora v Torontu (Kanada), tajnik St. Vasiljev.

FILMSKO PODJETJE DFJ — DIREKCIJA ZA SLOVENIJO
predvaja sovjetski film
V. ČKALOV
Njegov podvig sovjetskih avijatorjev
PREMIERA DANES V KINU »UNION«
PREDSTAVE OB 15., 17., 19. IN 21. UEL.

ŠIRITE TISK OF!

Zgodovinska noč od 29. do 31. novembra

Konec novembra 1943. je Jajce nenavadno živo mestce. Partizani so se v njem že udomačili, meščani pa uživajo v svobodi. Iz vsaj prihajajo kmetje z naravnimi konjicami. S celimi vagoni hrane oskrbujejo trg. Prodaja je popolnoma prosta in trgovina zelo živa.

Majhne kavarnice so polne. Ljudje po kavarnah, po delavnicah in trgovinah se zde, kot da bi se bili rodili s partizani. In resnično, povsod je vseleje doma. Poleg tega je Bona svet za sebe. Ima svoje pravdne zakone in življenje tu niti v vojni ne zapusti starih tihic. Tu si lahko videl prav kot v mirni dobi ljudi, ki so pri tavi ali čaju z izrazom miru, brez razburjenja zrla na množico ljudi, da na trgu in na trgovine, kjer je bil voinj po različnih. Denarja si videl vse vrste: stari jugoslovanski dinar, kuna, italijanska lira, nedeljski dinar. Vsaka trgovina je obremenjena tudi menjavnica.

Toda v teh dneh se je čutilo v malen mestecu Jajcu še nekaj drugega. Po ulicah si sicer videl mnogo naših vojakov in oficirjev, zadnje dni pa so se zbirali v tem mestecu ljudje iz vseh krajev Jugoslavije. Razen bližnjega hercegovaškega narečja si slišal črnogorsko govornico, pa srbijskano, hrvaško, slovensko in tudi splitsko jugoslovansko. Malo mestece je postajalo Jugoslavija v malen, središče domovine.

V vseh straneh so prihajali borci, voditelji, narodni predstavniki. Iz vseh krajev Jugoslavije so prihajali ljudje v Jajce. Najprej so prišli iz tuzlanskega kraja, potem Hrvatje in Slovenci. Hercegovci in Črnogorci in še drugi. Prihajali so moški in žene, mladinci, bojevitih in trdni.

Partizanski vlak vzdržuje promet med Jajcem in Bugojnom. Na lokomotivi je napis »ZNOV« (železnica narodne osvobodilne vojske) in petokraka zvezda. Od Travniške se čuje gnenje topov, vlak pa gre po vzornem redu. Zaradi varnosti le ponoči. Nekaj dni pred 29. novembrom je nenadoma nastala selitev. Nenaden opazovalec ali sovražni opazovalec je moral dobiti vtis, da se vsa stvar, ki jo pripravljajo in o kateri vse šepeta, seli v Bugojno.

V Bugojno, kjer je živo kot v Jajcu, kjer delajo velike delavnice intendantur Vihovnega štaba, kjer dela majhna tovarna usnja in kjer je sploh živa življenje, so prihile ljudske oblasti. Tu so vsi člani Sveta iz Hrvaške. Sem pride Gledališče narodnega osvobodilnega. Iščajo prostora za vseleive in se ukvarjajo z velikimi pripravami. Vtis je, da bo tu drugo za edanje Antifašističnega sveta Jugoslavije. Tudi o tem se šepeta.

Le prav redki ljudje vedo, da je to bil vojna zvižaka, kakor bi dejali. Sovražnikovo obveščevalce bo dobil tudi napaden vtis ter bo vsaj zmeden in ne bo vedel za kaj gre in kje bo zgodovina ko zasedanje.

Medtem so bile v Jajcu zadnje priprave. Diskretno so urejali velike dvorane Doma kulture. Zadnji dan je bilo treba izvesti zatemnitev vsega mesta, svetiloba pa pustiti samo v tej dvorani, ker je bilo možno, da bi sovražnik izvohal ter s svojimi letali motil za edanje. Zato se je vse pripravljalo v strogi tajnosti kot vsaka druga vojaška akcija, saj je bila domovina v krvavih kempjih sovražnika. In res je bila to velika vojaška operacija, operacija, ki je od tedaj za vedno zapisana z zlatimi črkami v zgodovini po svojem pomenu in silnem odzivu pri nas in po svetu.

Zadnji dan so vsi člani sveta prišli v Jajce, nekateri so do peli iz Livna. Kraj je bil nenavadno živ. Bil je zimski dan, bosanski dan, hladni in oblačni. Toda vsi ljudje, ki sem jih srečeval, so bili vedri in veseli. Toplina je sevala iz njih ter moč in neodjenjivost. Razdelili so vstopnice za veliko noč.

Zmračilo se je in Jajce je v popolni temi. Samo občasni ljudi se premikajo po ulicah. Tudi patrole korakajo počasi sem in tja. Ljudje v skupinah pa se pomikajo k mostu na Plivi, ki je za njim takoj v bližini Doma kulture. Ta dom so zažgali, toda zgradbo so po osvoboditvi mesta hitro popravili.

Po strogi kontroli prides v dvorano. Razen članov sveta spuščajo v dvorano tudi borci in meščane. Dvorana je razno-ona zelo velika. Na odru je pred edstvo člani sveta so na svojih mestih, drugi obkvalci pa za sedži članov sveta.

Pričakuje prihod vrhovnega komandanta tovariša Tita. Do minute točno, kot je bilo predvideno, je prišel Tito. Viharni pozdravi so zablili po dvo in enkrat, dvakrat, trikrat, nešteto krat. Tito je prišel z odličnimi, odmerjenimi koraki, veder in razpoložen, in zasedel svoje mesto.

Prišli so tudi drugi: predsednik AVNOJ-a Ribar, Moša Pijade, Augustinčić, dr. Kečanović, predsednik sveta Božne Vidmar, predsednik sveta Slovenije, Hrvat, Črnogorci, Srbijski. Dr. Ribar je na govorniški tribuni. Otvorja zgodovinsko zasedanje. Nosi črn trak in črno kravato. Oči tega žaluje. Izgubljen je ina Lolo, nado in ponos ne njegov, temveč nado in ponos Jugoslavije, voditelja naše junaške mladine. Dr. Ribar je govoril na tem odličnem zborovanju kot politik in državnik. To so bile modre besede, glas pa krepak, ki v njem ni bilo drhtanja. Toda v dvorani morda ni bilo nikogar, ki bi v tem trenutku ne mislil na veliko izgubo, ki smo jo pretrpeli in na očetovo srce, ki je govorilo v tej zgodovinski minuti. V pozdravih, ki jih je tedaj dobil dr. Ribar, si kar začinil sočutje zaradi vline izgube, čeprav so bili in slišali spantani in gromki, borbeni in požirni.

Udarniki v borbi in pri obnovi

Naši borci pri obnovi Slovenije

V teku naše herojske štiriletnje borbe je bila razrušena, požgana in opustošena naša domovina. Na tisoče družin je ostalo brez strehe, na stotine mostov je porušeni, promet je bil poškodovan, tovarne nimajo zadosti surovin, na tisoče hektarov zemlje je ostalo neobdelane, delovnih sil primanjkuje.

Titovi borci vedo to. Vedo, da morajo poleg svoje poglavitve naloge — poleg izgradnje moderne vojske — pomagati opustošeni domovini. Morajo, ker to ona od njih zahteva. Roke, ki so do včeraj držale bombo in mitraljez, so zdaj prijele za delo. In delo se ponuja vsepovsod.

Porušeni Maribor. Po ulicah kopicje ruševin. A vendar odmeva pesem. Prepevajo borci, prepelva mladina. Pobrateni gredo na delo. Nizek črnkast borec iz spremne čete stalno v sebi ponavlja kakor zaobljubno besede svojega komisarja: »Obnovili bomo, kar je porušenega!«

Ze je sklenjena živa veriga in opeka leti iz rok v roke. Zdaj jo vliovi trda vojaška, zdaj nežna dekleška dlan. Nizka, krepka mladinka tekmuje za Markom iz Bosanske Krajine, ki vnaša v delo prav tisto navdušenje, s kakršnim je prej napadal bunkerje. Mimoidoči se ustavljajo, pogled gledajo in, kakor da jih je sram, da zapravljajo čas, pospešijo korake.

Pred nami se je vila cesta, vsa okopana v žarkih jutrnjega sonca. Šli smo v koloni, veseli in počasi. Naokoli se je zlatilo žito in šumelo, kakor da hoče z nami zapeti pesem radosti in dela.

Prišli smo na njivo, kjer nas je sprejela stara ženica uvelih lic, toda še vedno mladostnih oči. Bila je prevzeta, kakor da nas hoče vse objeti s svojimi materinskimi rokami. Segli smo po srpih in začeli žeti. Počutili smo se kakor na svoji njivi, v svoji vasi.

Sonce se je že visoko dvignilo na obzorju, ko smo snope povzeli in jih zložili v velike kopice. Gospodinja nas je solznih oči spremila do ceste, za nami na njivi pa so ostale lepo zložene kopice. Bili smo precej utrujeni in tudi že lačni, a vendar smo zadovoljni zapeli pesem dela.

Na postaji vre. Pesem, hrup, vzkliki — vse se je strnilo v udarniško delo. Titova vojska obnavlja domovino z enakim žarom kakor včeraj pri napadu. Na eni strani iztovarja staro železje, na drugi papir, tu steklo, tam les. »Kaj ste že pričeli vtovarjati?« vprašam nekatere borce, ki mečejo železje v vagon.

»E, tovariš, to smo tako zrežirali, da naša četa samo vtovarja železje v vagon, medtem ko drugi zbirajo.«

Izkušeno iz borbe je tudi tu izkoriščena. Vsaka četa ima svoj sektor in vsi so se razvili v strelce, kakor prejšnji čas v borbi.

Nove množine starega gradiva venomer prihajajo.

Pred kotlom se je razpotegnila dolga vrsta bosih otrok s skodelami v rokah. Kuhar Pera naglo zajema z veliko zajemalko in zlija hrano v skodele. Dobro ve, da njegove otroke hrani morda prav takšna vojaška zajemalka tam nekje v Bosni. Orjaški Safet pa deli vsakemu otroku hleb, vojaški hleb.

In medtem ko oni spredaj za prejemajo hrano in se zadovoljno nasimihajo, se oni bolj vzpenjajo na prste, da bi videli ali bo tudi zanje še kaj ostalo.

Vrnil se je iz Srbije s svojimi

Potek tega zasedanja je nepozaben. Morda človek ta večer sploh ni mogel dojeti tega pomena in smisla tistega, kar se je dogajalo. Govorilo pa je, da so vsi navzoči čutili, da se godi nekaj velikega in silnega. In tudi je gotovo, da so se vsem ti trenutki močno vtisnili v spomin in da marsikaterega od teh ne bomo nikoli pozabili.

Ko je govoril vrhovni komandant tovariš Tito, so njegov govor zelo mnogokrat prekinjali z zelo burnimi, navdušenimi, neizmerno toplimi pozdravi, ki je bila v njih vsa ljubezen vseh narodov Jugoslavije. Saj to ni bilo zborovanje ali konferenca nekakega kraja, to je bil zbor predstavnikov narodov Jugoslavije in Tita je v tem trenutku zares pozdravljala vsa Jugoslavija.

Njegovo poročilo je bilo jasno, govor in nastop preprost in naraven. Besede so vžigale srca. To so bile besede resnice in borbe, besede o naši stvarnosti, besede, ki jim ni bilo treba dodati nobene večje ali črke. Ko je govoril o resnični svobodi in demokraciji in o državni ureditvi, ki bi jamčila takšno svobodo vsem družbenikom slojem, so ga došlo, dolgo vsi pozdravljali. Ko pa je dejal,

družino in je našel domačo hišo napol porušeno, posestvo pa pušto in neobdelano. Žalost ga je prevzela. Spomnil se je, kako je pred vojno tu vrvelo življenje, danes pa je taka puščoba...

Toda danes je že enajsti dan, odkar se trije mladi Titovi topničarji trudijo, da uredijo temu človeku hišo. Gospodar ves srečen teka okoli njih in jim pomaga. Evo, zdaj je tudi streha in redu...

Polnih 26 let — pravi zadarski dopisnik »Narodnega listca« — je bil Zadar odrezen od svoje domače grude. 26 let so bunkerji, ki so jih zgradili fašisti kot »obrambene ertec, branili pogled proti našemu Zadru. Fašisti so hoteli potuščiti življe Zadra in ga odtujiti od vsega, kar je hrvaškega. Ne uvajanje italijanske v vse urade in šole, ne razne druge represalije, ki so jih izvrševali fašisti nad Zadranj, niso moglo zloiniti zavednosti svobodoljubnih prebivalcev mesta in okolice. Narodno osvobodilna vojska je osvobodila prebivalce tega mesta iz fašističnega suženjstva. Danes se Zadar obnavlja v osvobodjeni domovini.

Prav gotovo nobeno mesto v Jugoslaviji ni dožvelo tolikih letalskih napadov in takšnega rušenja kakor Zadar. On je bil središče fašistične in okupatorske obožovitve za vso Dalmacijo in fašisti so ga branili do zadnjih možnosti. Dan in noč so švigala letala in razbijala to gnezdo fašističnega odpora, sipajoč smrtonosne bombe na mesto. Od nekotlega mesta so ostale samo gomije ruševin in stolpi z golim zidovjem. Središče mesta na malem polotoku je najbolj trpelo.

Zadar je preživel svoje najtežje ure 2. novembra ter 22. in 28. decembra 1943. pa v noči med 2. in 3. marcem 1944. To so bila najhujša bombardiranja in mesto je bilo do 60 odstotkov uničeno. Do osvoboditve so preživali Zadranj več kot 60 letalskih napadov. Tri, štiri mesece pred svojim končnim umikom so Nemci sistematično uničevali preostanek mesta. Na samem umiku so z minami razrušili del obele in zadarske luke. Zaradi tolikih vojnih strahot se je prebivalstvo Zadra umaknilo v bližnje vasi. V samem središču mesta, ki je bilo le še kup razvalin, ni nihče več stanoval.

29. in 30. oktober 1944 — to sta bila dneva, ki bosta ostala v nezbrisnem spominu preostalih prebivalcev Zadra. Takrat je prvič po 26 letih suženjstva sprejel Zadar čete Jugoslovanske armade, ki so prinesle mučeniškemu mestu tako željno pričakovano svobodo. Navdušen meščanov je bilo ogromno. Italijanski protifašisti so skupno s Hrvatski manifestirali po ulicah. Tedaj so se opredelili za republiko. Vzklik »Vogliamo Tito!« in »Viva republika!« so se mešali s hrvaškimi vzklik »Titu in vojski osvoboditeljci. To so bili dnevi, ko je prišlo do polnega izraza naporušno hrabrostvo Italijanskih protifašistov in hrvaških prebivalcev, združenih v Ljudski fronti, zavedajočih se, da bodo lahko samo s silo in z nesebičnim delom dvignili svoje mesto iz ruševin.

Takoj po osvoboditvi je bila v Zadru organizirana ljudska oblast, v katero so bili izvoljeni predstavniki Hrvatov in Italijanskih protifašistov. Ta si je zastavila prvo nalogo, da očisti mesto ruševin. V tem prizadevanju je naša polna opora pri vsem prebivalstvu. Organizirani so bili udarniški dnevi. Uradniki, delavci, žene in mladina, skratka, vse, kar je bilo za delo sposobno, je prišlo te dni delat na ulice. Bilo je res mnogo primerov pravega udarniškega dela, ki je obremenil tudi druge podžigalo k čim večji požrtvovalnosti za obnovo. Od ovoditve do danes so bili organizirani še nešteti udarniški dnevi. Zadnji čas so prišli tudi kmetje iz okoliških vasi s konji in orodjem ter so z meščani čistili mestne ulice in tako najlepše manifestirali slovo mesta in vasi. Danes nudi Zadar že docela drugačnjo sliko, kakor jo je imel pred letom dni; vse mestne ulice so očiščene ruševin in promet po mestu se razvija docela neovirano.

Ko je bilo mesto že kolikor toliko očiščeno, je ljudska oblast pričela graditi in popravljati najpotrebnejša poslopja, predvsem cerkve, bolnice in šole. Zgodovinske cerkve vs. štmna, ki je bila poškodovana, je zdaj popolnoma popravljena. Prav tako obnavljajo zadarski Katedralo. Druge cerkve in samostani pa so ta-

Demobiliziranci odhajajo na svoje domove. Slovo na ljubljanskem glavnem kolodvoru.

renutek se navdušenje ni poleglo. Vsak član sveta in vsak obiskovalec je jasno čutil, da se dogaja nekaj velikega in usodnega. Tako se je dvignil predsednik Slovenskega sveta tov. Vidmar in predlagal uvedbo naslova maršala Jugoslavije v našo vojsko, gotovo ni bilo nikogar v dvorani, ki bi tega naslova takoj ne spravi v zvezo z imenom drugega voditelja. Dolgotrajno in toplo odobravanje in sebi je vsebovalo te tedaj podelitev tega naslova Titu. Takoj nato je predsedništvo AVNOJ-a na predlog slovenske delegacije podelilo ta naslov Titu. Tega trenutka zasedanja ni mogoče pozabiti. Bil sem zadaj v dvorani. Kot en mož, kot da so se vsi vnaprej dogovorili za neko znamenje, kot bi trenil — je vse hkrati skočilo na noge. Zdelo se mi je, da se je vsa dvorana naglo dvignila in poskočila. V tem silnem in nepozabnem gibu si videl, da so bile tedaj vse misli posvečene našemu velikemu učitelju in voditelju, velikemu vojskovodnji in najzaslužnejšemu sinu naših narodov. Pomnilsi sem: zdaj je vsa Jugoslavija vstala in Tita okronala z maršalskim naslovom. Vstala je Jugoslavija, okrvavljena in izmučena sredi

hudih bojev, nepokorjena in silna Jugoslavija, ki se bori kot lev s premočnim sovražnikom. Njen maršal Tito pa jo vodi v svobodo in srečo. Tudi, trenutki, ki so v dvorani nastali po tem, so nepozabni. Tilo se je vdirgic pojavil na govorniškem odru. Bil je vidno pretresen zaradi navdušenja, ki ga res ni mogoče opisati z besedami, ter se je zahvalil predstavnikom narodov Jugoslavije. V Titovem glasu je bilo čutili toplino ali ganjenost, podobno, kot je malo prej meščano in toplo govoril v padlih borcih in ko sem imel vtis, da v očesu našega velikega tovariša blesteka solza. Malo prej je bil ganjen zaradi bolečine za padlimi tovariši, za neštivilnimi žrtvami, zdaj pa ga je ganila ljubezen, ki so jo narodi izrazili po svojih predstavnikih, borcih in voditeljih. Tilo je tedaj govoril vdrugič, blago in prisrčno, z mehkim glasom. Zil sem v njegov obraz, ki je bil preočetovski.

Dan ali dva prej mi je Augustinčić v svojem ateljeju razlagal poteze maršalovega obraza. Umetnik je že izdelal kip in s svojim o esom in darom ujel tiste fine poteze okrog maršalovega ust ter sploh plemenite

Gospodinja je pripravila kosilce in vsi so posedli v pravkar dozidani hiši. Lica jim žare od zadovoljstva. Razgovarjajo se, kakor da so vsi skupaj ena sama družina.

Borci naše divizije so skupno dali 28.537 delovnih dni za obnovo naše domovine. Pomagali so pri odstranjevanju ruševin, v Mariboru, na Jesenicah, pri kmetijskih delih, pri izgradnji porušeni hiši, pri napravljanju drv v okolici Slovenske Bistrice, Slovenskih Konjic, Maribora, Tržiča, Bohinja, Kranjske gore, Mojstrane, Radovljice, Podkorena in Jesenic. Razdelili so med siromišno prebivalstvo 2780 kg kruha, 1600 kubikov drv, a okoli 200

otrok so skozi mesec dni prehranjevale njihove vojaške kuhinje.

Vsaka naša brigada je dala mladini ljubljanske delovne brigade, ko je ta pripravljala v Bohinju drva, naslednja živila: 1581 kilogramov moke, 1451 olja, 244 kilogramov zdroba, 362 kg fižola, 40 kg soli, 60 kg sladkorja, 14.395 cigaret in 7 kg čaja. Za vojne sirote so borci in funkcionarji naše divizije prispevali 61.215 din. V okviru akcije za zbirko starega gradiva je naša divizija prispevala 259.500 kg starega železja, 22.450 kg papirja, 9285 kg stekla, 2310 kg gume, 136 kg cunj in 13 kg kosti. Naposled naj še pohvalimo udarniško delo mladincev naše divizije.

L. Paunović

ko hudo poškodovani, da popravilo ni možno.

Da bi se omogočil reden pouk mladine, so začeli takoj popravljati tudi šole, internate in čete domove. Dostej so bile urejene čete v Arbanasih, v Čipiku, na Vošnjaci, v Stanovih, na Ponta Milcu, gimnazija, učiteljske in industrijske šole z internatom. Vse te šole lahko nadaljujejo pouk, razen učiteljske, ki pa bo tudi kmalu popravljeno.

Zavedajoč se velikega pomena telesne vzgoje za mladino, je ljudska oblast pričela popravljati postopje in stadion bivšega Glača. Pri obnovi je sodelovala mladina in je stadion že kolikor toliko urenjen. Poslopje, v katerem so telovadnica, kino in kopalnica s prhami, bo do spomladi že docela popravljeno in izročeno sportnikom. Dostej je v Zadru urenjen že več kot 700 stanovanj in stanuje v mestu 12.000 prebivalcev, torej tri petine od števila predvojnega prebivalstva.

Kakor mesto, je bila hudo poškodovana tudi industrija, po kateri je bil Zadar na glasu že pred vojno. V Zadru je bila osredotočena skoraj vsa proizvodnja likerjev za Italijo. Tvorine likerjev je bilo v Zadru mi manj kakor 10. Tovarna Sapri, ki je izdelovala vrvi in mreže, je bila po obsegu in proizvodnji svoje vrste tretja v Evropi. Nadalje so bile v Zadru 4 tobačne tovarne, farmakemdnja, usnjarna, ladjedelnic in drugo. Dostej je bil pri obnovi industrije dosežen že lep uspeh. Tovarna Sapri je v znatnem delu usposobljena za obrat, prav tako tvornica likerjev »Luxardot«. Danes že obratujeta dve tobačni tovarni, od katerih ena sama izdelava dnevno po 2 milijona cigaret. Obnovljena je tudi usnjarna, v dveh ladjedelnicah pa tudi je popravljajo ladje. Električna centrala, ki je bila docela uničena, je v obnovi in je agregat že uporaben. Do popolne obnove elektrarne daje mestu razsvetljavo tovarna Sapri, ki ima lastno električno centralo. Obnova industrije Zadra se

na hudo poškodovani, da popravilo ni možno. Da bi se omogočil reden pouk mladine, so začeli takoj popravljati tudi šole, internate in čete domove. Dostej so bile urejene čete v Arbanasih, v Čipiku, na Vošnjaci, v Stanovih, na Ponta Milcu, gimnazija, učiteljske in industrijske šole z internatom. Vse te šole lahko nadaljujejo pouk, razen učiteljske, ki pa bo tudi kmalu popravljeno.

Zavedajoč se velikega pomena telesne vzgoje za mladino, je ljudska oblast pričela popravljati postopje in stadion bivšega Glača. Pri obnovi je sodelovala mladina in je stadion že kolikor toliko urenjen. Poslopje, v katerem so telovadnica, kino in kopalnica s prhami, bo do spomladi že docela popravljeno in izročeno sportnikom. Dostej je v Zadru urenjen že več kot 700 stanovanj in stanuje v mestu 12.000 prebivalcev, torej tri petine od števila predvojnega prebivalstva.

Kakor mesto, je bila hudo poškodovana tudi industrija, po kateri je bil Zadar na glasu že pred vojno. V Zadru je bila osredotočena skoraj vsa proizvodnja likerjev za Italijo. Tvorine likerjev je bilo v Zadru mi manj kakor 10. Tovarna Sapri, ki je izdelovala vrvi in mreže, je bila po obsegu in proizvodnji svoje vrste tretja v Evropi. Nadalje so bile v Zadru 4 tobačne tovarne, farmakemdnja, usnjarna, ladjedelnic in drugo. Dostej je bil pri obnovi industrije dosežen že lep uspeh. Tovarna Sapri je v znatnem delu usposobljena za obrat, prav tako tvornica likerjev »Luxardot«. Danes že obratujeta dve tobačni tovarni, od katerih ena sama izdelava dnevno po 2 milijona cigaret. Obnovljena je tudi usnjarna, v dveh ladjedelnicah pa tudi je popravljajo ladje. Električna centrala, ki je bila docela uničena, je v obnovi in je agregat že uporaben. Do popolne obnove elektrarne daje mestu razsvetljavo tovarna Sapri, ki ima lastno električno centralo. Obnova industrije Zadra se

na hudo poškodovani, da popravilo ni možno. Da bi se omogočil reden pouk mladine, so začeli takoj popravljati tudi šole, internate in čete domove. Dostej so bile urejene čete v Arbanasih, v Čipiku, na Vošnjaci, v Stanovih, na Ponta Milcu, gimnazija, učiteljske in industrijske šole z internatom. Vse te šole lahko nadaljujejo pouk, razen učiteljske, ki pa bo tudi kmalu popravljeno.

Zavedajoč se velikega pomena telesne vzgoje za mladino, je ljudska oblast pričela popravljati postopje in stadion bivšega Glača. Pri obnovi je sodelovala mladina in je stadion že kolikor toliko urenjen. Poslopje, v katerem so telovadnica, kino in kopalnica s prhami, bo do spomladi že docela popravljeno in izročeno sportnikom. Dostej je v Zadru urenjen že več kot 700 stanovanj in stanuje v mestu 12.000 prebivalcev, torej tri petine od števila predvojnega prebivalstva.

Kakor mesto, je bila hudo poškodovana tudi industrija, po kateri je bil Zadar na glasu že pred vojno. V Zadru je bila osredotočena skoraj vsa proizvodnja likerjev za Italijo. Tvorine likerjev je bilo v Zadru mi manj kakor 10. Tovarna Sapri, ki je izdelovala vrvi in mreže, je bila po obsegu in proizvodnji svoje vrste tretja v Evropi. Nadalje so bile v Zadru 4 tobačne tovarne, farmakemdnja, usnjarna, ladjedelnic in drugo. Dostej je bil pri obnovi industrije dosežen že lep uspeh. Tovarna Sapri je v znatnem delu usposobljena za obrat, prav tako tvornica likerjev »Luxardot«. Danes že obratujeta dve tobačni tovarni, od katerih ena sama izdelava dnevno po 2 milijona cigaret. Obnovljena je tudi usnjarna, v dveh ladjedelnicah pa tudi je popravljajo ladje. Električna centrala, ki je bila docela uničena, je v obnovi in je agregat že uporaben. Do popolne obnove elektrarne daje mestu razsvetljavo tovarna Sapri, ki ima lastno električno centralo. Obnova industrije Zadra se

na hudo poškodovani, da popravilo ni možno. Da bi se omogočil reden pouk mladine, so začeli takoj popravljati tudi šole, internate in čete domove. Dostej so bile urejene čete v Arbanasih, v Čipiku, na Vošnjaci, v Stanovih, na Ponta Milcu, gimnazija, učiteljske in industrijske šole z internatom. Vse te šole lahko nadaljujejo pouk, razen učiteljske, ki pa bo tudi kmalu popravljeno.

Zavedajoč se velikega pomena telesne vzgoje za mladino, je ljudska oblast pričela popravljati postopje in stadion bivšega Glača. Pri obnovi je sodelovala mladina in je stadion že kolikor toliko urenjen. Poslopje, v katerem so telovadnica, kino in kopalnica s prhami, bo do spomladi že docela popravljeno in izročeno sportnikom. Dostej je v Zadru urenjen že več kot 700 stanovanj in stanuje v mestu 12.000 prebivalcev, torej tri petine od števila predvojnega prebivalstva.

Kakor mesto, je bila hudo poškodovana tudi industrija, po kateri je bil Zadar na glasu že pred vojno. V Zadru je bila osredotočena skoraj vsa proizvodnja likerjev za Italijo. Tvorine likerjev je bilo v Zadru mi manj kakor 10. Tovarna Sapri, ki je izdelovala vrvi in mreže, je bila po obsegu in proizvodnji svoje vrste tretja v Evropi. Nadalje so bile v Zadru 4 tobačne tovarne, farmakemdnja, usnjarna, ladjedelnic in drugo. Dostej je bil pri obnovi industrije dosežen že lep uspeh. Tovarna Sapri je v znatnem delu usposobljena za obrat, prav tako tvornica likerjev »Luxardot«. Danes že obratujeta dve tobačni tovarni, od katerih ena sama izdelava dnevno po 2 milijona cigaret. Obnovljena je tudi usnjarna, v dveh ladjedelnicah pa tudi je popravljajo ladje. Električna centrala, ki je bila docela uničena, je v obnovi in je agregat že uporaben. Do popolne obnove elektrarne daje mestu razsvetljavo tovarna Sapri, ki ima lastno električno centralo. Obnova industrije Zadra se

na hudo poškodovani, da popravilo ni možno. Da bi se omogočil reden pouk mladine, so začeli takoj popravljati tudi šole, internate in čete domove. Dostej so bile urejene čete v Arbanasih, v Čipiku, na Vošnjaci, v Stanovih, na Ponta Milcu, gimnazija, učiteljske in industrijske šole z internatom. Vse te šole lahko nadaljujejo pouk, razen učiteljske, ki pa bo tudi kmalu popravljeno.

Zavedajoč se velikega pomena telesne vzgoje za mladino, je ljudska oblast pričela popravljati postopje in stadion bivšega Glača. Pri obnovi je sodelovala mladina in je stadion že kolikor toliko urenjen. Poslopje, v katerem so telovadnica, kino in kopalnica s prhami, bo do spomladi že docela popravljeno in izročeno sportnikom. Dostej je v Zadru urenjen že več kot 700 stanovanj in stanuje v mestu 12.000 prebivalcev, torej tri petine od števila predvojnega prebivalstva.

Kakor mesto, je bila hudo poškodovana tudi industrija, po kateri je bil Zadar na glasu že pred vojno. V Zadru je bila osredotočena skoraj vsa proizvodnja likerjev za Italijo. Tvorine likerjev je bilo v Zadru mi manj kakor 10. Tovarna Sapri, ki je izdelovala vrvi in mreže, je bila po obsegu in proizvodnji svoje vrste tretja v Evropi. Nadalje so bile v Zadru 4 tobačne tovarne, farmakemdnja, usnjarna, ladjedelnic in drugo. Dostej je bil pri obnovi industrije dosežen že lep uspeh. Tovarna Sapri je v znatnem delu usposobljena za obrat, prav tako tvornica likerjev »Luxardot«. Danes že obratujeta dve tobačni tovarni, od katerih ena sama izdelava dnevno po 2 milijona cigaret. Obnovljena je tudi usnjarna, v dveh ladjedelnicah pa tudi je popravljajo ladje. Električna centrala, ki je bila docela uničena, je v obnovi in je agregat že uporaben. Do popolne obnove elektrarne daje mestu razsvetljavo tovarna Sapri, ki ima lastno električno centralo. Obnova industrije Zadra se

na hudo poškodovani, da popravilo ni možno. Da bi se omogočil reden pouk mladine, so začeli takoj popravljati tudi šole, internate in čete domove. Dostej so bile urejene čete v Arbanasih, v Čipiku, na Vošnjaci, v Stanovih, na Ponta Milcu, gimnazija, učiteljske in industrijske šole z internatom. Vse te šole lahko nadaljujejo pouk, razen učiteljske, ki pa bo tudi kmalu popravljeno.

Zavedajoč se velikega pomena telesne vzgoje za mladino, je ljudska oblast pričela popravljati postopje in stadion bivšega Glača. Pri obnovi je sodelovala mladina in je stadion že kolikor toliko urenjen. Poslopje, v katerem so telovadnica, kino in kopalnica s prhami, bo do spomladi že docela popravljeno in izročeno sportnikom. Dostej je v Zadru urenjen že več kot 700 stanovanj in stanuje v mestu 12.000 prebivalcev, torej tri petine od števila predvojnega prebivalstva.

Kakor mesto, je bila hudo poškodovana tudi industrija, po kateri je bil Zadar na glasu že pred vojno. V Zadru je bila osredotočena skoraj vsa proizvodnja likerjev za Italijo. Tvorine likerjev je bilo v Zadru mi manj kakor 10. Tovarna Sapri, ki je izdelovala vrvi in mreže, je bila po obsegu in proizvodnji svoje vrste tretja v Evropi. Nadalje so bile v Zadru 4 tobačne tovarne, farmakemdnja, usnjarna, ladjedelnic in drugo. Dostej je bil pri obnovi industrije dosežen že lep uspeh. Tovarna Sapri je v znatnem delu usposobljena za obrat, prav tako tvornica likerjev »Luxardot«. Danes že obratujeta dve tobačni tovarni, od katerih ena sama izdelava dnevno po 2 milijona cigaret. Obnovljena je tudi usnjarna, v dveh ladjedelnicah pa tudi je popravljajo ladje. Električna centrala, ki je bila docela uničena, je v obnovi in je agregat že uporaben. Do popolne obnove elektrarne daje mestu razsvetljavo tovarna Sapri, ki ima lastno električno centralo. Obnova industrije Zadra se

na hudo poškodovani, da popravilo ni možno. Da bi se omogočil reden pouk mladine, so začeli takoj popravljati tudi šole, internate in čete domove. Dostej so bile urejene čete v Arbanasih, v Čipiku, na Vošnjaci, v Stanovih, na Ponta Milcu, gimnazija, učiteljske in industrijske šole z internatom. Vse te šole lahko nadaljujejo pouk, razen učiteljske, ki pa bo tudi kmalu popravljeno.

nadaljuje in bodo najbrže že v kratkem začele obratovati še nekatere tovarne.

Ljudska oblast je takoj po osvoboditvi Zadra začela reševati probleme Zadra. Čeprav so bili na razpolago načrtji za regulacijo iz l. 1938 in korekture iz l. 1941, je po vojni nastalo stanje zahtevalo nov regulacijski načrt, po katerem Zadar ne bo več gospodarsko središče zgolj za ropanje in izkoriščanje vsega zaledja, kakor so si to zamisljali prejšnji »skulturonosci«. Novi Zadar bo v prvi vrsti kulturno in upravno središče severne Dalmacije, obnem pa kulturno zgodovinski spomenik tež

Pravi cilji nemškega napada na Češkoslovaško

Vrhunec brezobzirnosti in banditizma hitlerjevskih zarotnikov — Podla igra madžarskega regenta Horthyja

Nürnberg 6. dec. (Tass) Jutrancje masedanje sodišča 5. decembra se je pričelo z govorom predstavnika ameriške obtožbe Aldermana o nemškem napadu na Češkoslovaško. Poudaril je izdajalsko vlogo sudetske nemške stranke s Henleinom na čelu napram češkoslovaški državi in dokazoval, da je bila proglašitev tako imenovane neodvisnosti Češkoslovaške delo nemških hitlerjevcev, ki so preko svoje agencije proglasili oцепitev Slovaške od Češke in Moravske. Alderman je prečital nato naslednje pismo angleškega veleposlanika v Pragi Newtona, ki ga je postal 21. marca 1939 lordu Halifaxu, takratnemu ministru za zunanje zadeve Anglije:

»Po vrnitvi Sidorja v Bratislavo v soboto 11. marca ob 10 zvečer so se pojavili na seji kabineta v Bratislavi Búrkel, Seys Inquart in 5 nemških generalov, ki so izjavili slovaški vladi, da mora takoj proglasiti neodvisnost Slovaške. Ko je Búrkel opazil omahovanje Sidorja, ga je takoj odjedal za roko vsrnan in dejal, da je Hitler sklenil rešiti vprašanje Češkoslovaške. Slovaška mora — je izjavil — takoj objaviti svojo neodvisnost, ker se Fühler v naslednjem primeru ne bo zanimal za njeno usodo. Sidor se je zahvalil Búrkelu za to obvestilo, dejal pa je, da mora proučiti vprašanje s praško vlado. Dogodki so povezani z vdomom nemških čet v Češkoslovaško in so se zelo hitro razvijali. Nemei so pričeli pošiljati orožje slovaškim hitlerjevcom. Nemški tisk ni radjo sta pričela srdito kampanjo proti češkoslovaški vladi. Tiso — slovaški kvizling, je bil poklican v Berlin. Istočasno so hitlerjevski zarotniki počvali Madžarsko, da sodeluje pri ustanovitvi Češkoslovaške. Vodja kakratne Madžarske, med njimi tudi madžarski regent Horthy, so izražali svojo popolno soglasnost s temi načrti hitlerjevcev.

Tožilec Alderman je nato prečital naslednje brzojavko Horthyja Hitlerju s dne 13. marca 1939, ki so jo našli v arhivu nemškega ministrstva za zunanje zadeve: »Vaša ekscelence! Izražam vam svojo iskreno hvalečnost. Težko mi je povedati, kako sem srečen, da je ta težka doba, ki je življenjskega pomena za Madžarsko, prebrodena. Čeprav služijo naši novi rekruti v armadi vsega pet tednov, se pridružujemo tej kampanji z velikanskim navdušenjem. Vsi potrebni ukazi so že izdani. V četrtke 16. marca se bo zgodil neki obmejni incident, po katerem bo v soboto izvršen napad. Nikoli ne bom pozabil tega dokaza vašega prijateljstva, ekscelence. Vaš vdani prijatelj Horthy.« Dne 13. marca jutraj je Tiso prispeč v spremstvu Turčanskega in Karanastina v Berlin in zvečer ga je Hitler sprejel. Vodilo se je pogajanja, pri katerih so sodelovali razen Hitlerja in Tisa tudi: zunanji minister von Ribbentrop, državni minister Meisner, general Keitel, državni tajnik Dietrich, državni tajnik Keppeler in slovaški minister Turčanski. Dokument, ki predstavlja zapisnik teh razgovorov, so istotako našli v arhivu nemškega ministrstva za zunanje zadeve. V teh razgovorih je Hitler postavil Slovaka ultimatu, v katerem je zahteval, da se takoj proglasi tako imenovana neodvisnost Slovaške. Vprašal je Ribbentropa, ali ima kaj pripomniti. Ribbentrop je nato poudaril, da mora biti rešitev glede neodvisnosti Slovaške sprejet v nekaj urah, a ne dneh. Pokazal je Hitlerju ravnotež sprejeto poročilo, da so se madžarske čete pričele pomikati in smerti slovaškega ozemlja. Hitler je prečital to poročilo, ga omenil Tisu in izrazil upanje, da bo Slovaška takoj objavila svoj sklep. Tiso se je nato zahvalil Hitlerju in mu zagotovil, da se lahko zanese na Slovaško. Slovaki bodo dokazali, kako cenijo Hitlerjevo skrb za interese njihove dežele. S tem so se zaključili ti razgovori, ki jih Alderman označuje kot sijnice se stališča dinizma in drznosti nemških fašistov in v odnosu do svojih vazalov.

Pršla je vrsta na Prago. Na Hitlerjevo zahtevo je prišel v Berlin češkoslovaški predsednik Hacha z ministrom za zunanje zadeve Chvalkovskim. V tem času je bil nemški tisk poln klevetniške propagande proti Čehom. Nemška propaganda je obtoževala Čeha, da slabopostopajo z Nemci in zahtevala, da se Praga uniči kot protinemsko gnezdo v sru Evrope. V arhivu nemškega ministrstva za zunanje zadeve so našli tajni dokument, ki predstavlja zapisnik pogovorov s predsednikom Hachom 15. marca 1939. Gotovo je, da noben drugi dokument tako zelo ne karakterizira provokacijske taktike in mednarodnega banditizma hitlerjevski osvajalec. Ta dokument se imenuje »Razgovori med Führerjem — državnim kancelarjem in predsednikom Češkoslovaške Hachom v prisotnosti zunanlega ministra Ribbentropa in češkoslovaškega zunanlega ministra Chvalkovskega, ki so se vršili v držav. pisarni 15. marca 1939.« Razgovorom so prisostvovali: feldmaršal Göring, general Keitel, državni tajnik Weissacker, državni minister Meisner, državni tajnik in državni svetnik Hewel. Med razgovori je Hi-

ler izjavil, da za druge dežele Češkoslovaška ni drugača kot sredstvo za doseg ciljev. London in Pariz ne moreta nuditi Češkoslovaški stvarne pomoči. Češkoslovaška zanj prav tako ne predstavlja ničesar. Če bi se Češkoslovaška držala linije čim tesnejših odnosov z Nemčijo, tedaj bi to nalagalo Nemčiji gotove obveznosti. Toda on je sedaj srečen, da nima Nemčija takšnih obveznosti. Že v svojih prejšnjih razgovorih s Chvalkovskim Hitler ni dovolil dvoma, da ne nenasiljeno uničil to državo. Ko je Hitler poslal po madžarskega veleposlanika in mu sporočil, da si umije roke, je izdal nemškimi četam ukaz, naj vdrjo v Češkoslovaško in priložijo Češko in Moravsko v sestavo nemškega Rajha. Nemške čete so 15. marca vdrle v Češkoslovaško. Predsednik Hacha je izročil Hitlerju dokument, v katerem se govori, da izročiš s popolnim zaupanjem usodo češkega ljudstva in češke države v roke Führerja, državnega kancelarja nemškega Rajha.

Tožilec je dejal: Ko je Nemčija zavzela Češko in Moravsko, ju je proglašila za protektorat, jima odvzela vsak stik z zunanjim svetom, prevzela nase dolžnost vodstva zunanje politike protektorata in postavila svoje oborožene sile na njuni ozemlji. Kar se tiče Slovaške, je bil 23. marca 1939 podpisan med slovaško vlado in Nemčijo sporazum, na osnovi katerega je Nemčija zaščitila interese slovaške države. Dejansko je to pripeljalo do popolnega zasuženja slovaškega ljudstva. Alderman je nato prešel na značilnost resničnih ciljev nemške zasedbe Češkoslovaške. Ti cilji so bili, da se zasužen češkoslovaško ljudstvo, izkoristi češkoslovaška industrija in prirodna bogastva za povečanje vojnega potenciala in da se ustvarijo strateški pogoji za napad na Poljsko. Göring se je razgovarjal z Mussolinijem dne 15. aprila 1939, v prisotnosti grofa

Madžarski revizionisti

Nova demokratska Jugoslavija je po zmagi protihitlerjevske Zveze nad fašistično Nemčijo z velikim razumevanjem pričela obravnavati svoje odnose do Madžarske. Jugoslavija je v težnji, da bi z vsemi svojimi sosedi vzpostavila čim boljše odnose in tako doprinesla svoj delež k utrditvi miru v tem delu Evrope, s simpatijami spremlja napore demokratskih sil madžarskega naroda, da bi s sodelovanjem v boju svobodoljubnih narodov proti Hitlerjevi Nemčiji — vsaj zadnji trenutek oprale velik madež, s katerim so zaznamenovali Madžarsko njeni protiljudski režimi, ko so jo bili vpregli v zločinsko vojno na strani fašističnih sil. Narodi Jugoslavije so videli in vidijo v krepitvi demokracije v Madžarski, v dosledni borbi za popolno odstranitev fašističnih ostankov v državi, prvi, temeljni pogoj za dobre odnose s to našo severno sosedo. To je tudi razumljivo, če pomislimo, da je tudi Madžarska sodelovala pri fašističnem napadu na našo domovino, in zlasti, če pomislimo, da se naši narodi še predobro spominjajo hudih zločinov, ki so jih madžarski fašisti zagrešili nad našimi brati v Vojskovini.

V luči te dejstev je gotovo povsem naravno, da je stopnja zaupanja naših narodov do po vojne Madžarske, stopnja naše pripravljenosti, da te dežele ne obravnavamo le kot premagano sovražnico, temveč tudi kot deželo, ki nanjo lahko računamo kot na zanesljivega sodelavca pri izgraditvi novih, bolj zdravih odnosov v Podonavju. — morala biti odvisna od resnične, preventivne pripravljenosti današnjih političnih činiteljev v Madžarski, da enkrat za vselej odstranijo vse tiste elemente in naziranja, ki so prišli tako jasno do izraza ob priliki napada velikomadžarskih imperialistov na svobodo in neodvisnost sosednih, zlasti slovaških narodov.

Razvoj razmer v povojni Madžarski je v polni meri pokazal, da je demokracizacija te dežele težka naloga. Danes je namreč jasno, da je Madžarska še vedno daleč od tega, da bi jo lahko smatrali kot deželo, ki je izstrelila fašizem, ali vsaj kot deželo, kjer je fašizem onemogočeno, da bi prišli do resnega vpliva v političnem življenju. Dogodki so pokazali, da v Madžarski še vedno niti približno ni odstranjen vpliv tistih elementov, ki so nastopili pred vojno in med vojno kot nosilci sovinstičnega sovraštva do sosednjih narodov in imperialistične revizionistične ideje o »veliki Madžarski sv. Stefana«. Nasprotno se resni znaki, da zadobivajo ti elementi s tem, da se tihotajpajo v danes naštejvliče vladajočo stranko malih posestnikov, vpliv tudi na uradno politiko države. Navzočnost velikomadžarskih imperialistov, nepomirljivih sovražnikov vzpostaviti dobrih odnosov s sosednimi narodi v Stranki malih posestnikov in da preko njih poskušajo duhovni voditelji madžarske reakcije in zagovorniki svetovstefanskega revizionizma v zahodnih državah Tibor Ekhardt, onemogočiti demokracizacijo dežele, oziroma poskušajo Madžarsko — na škodo temeljnih interesov madžarskega naroda in za račun sovražnikov miru v Evropi iz tabora mednarodne reakcije — spet spreminjati v oporišče za ograjenje svobode, neodvisnosti in državne neodakljinosti sosednih narodov.

rodni povečano neznanje pri sosednih narodih v odnosih do današnje Madžarske. Ta pojav bo predvsem utrdil prepričanje, da so ukrepi, ki jih izvaja današnja Češkoslovaška glede na madžarsko manjšino, zares neobhodno nujni, da se zavaruje pred vsem, kar se je v nedavni preteklosti pokazalo tako nevarno za osnovne interese češkega in slovaškega naroda.

Tudi narodi Jugoslavije, žrtve zahrbitnega napada s strani Horthyjeve Madžarske lahko odgovorijo na tako drzna revizionistična izzivanja iz ene vladajočih strank Madžarske le tako — kljub iskreni želji, da bi vzpostavili čim boljše odnose s madžarskim narodom in navdile svojim tolikokrat izraženim simpatijam za resnične demokratske sile v Madžarski, — da jih pri obravnavanju vprašanja njihov odnosov do Madžarske predvsem navdihuje dejstvo, da je Madžarska dežela, ki jih je nezavestno napadla in ki so nje čete sodelovale pri zločinski zasedbi naše domovine.

Vse to brez dvoma opozarja na to, da bo resno opozorilo madžarski javnosti na škodljive posledice, ki izvirajo iz revizionistične gonje za položaj Madžarske v odnosu do sosednih držav, predvsem v prid madžarskemu narodu. Demokratske sile Madžarske naj bi priključale v spomin revizionističnim mozaikom v Stranki malih posestnikov, da je s propadom hitlerjevske Nemčije za vedno zašla doba, ko so nekateri mislili na uresničenje zasuženjalnih načrtov v škodo svobode in neodvisnosti sosednih narodov. Težke žrtve in trpljenje, ki ga je moral prestopiti madžarski narod kot posledice pustolovske politike svetovstefanskih imperialistov, mu bodo gotovo v marsikateri pomoč, da odkrije dejstvo, da je revizionistična gonja meč, s katerim madžarska reakcija želi uničiti njegove še ne ustaljene demokratske pridobitve. Kar pa zadeva Lajosa Kelemana in tistih, ki mu ukazujejo, kakor tudi vseh tistih skupin v Stranki malih posestnikov, ki njih pojmovanja Keleman izraza, naj vedo, da bodo svoji demokratski boljši siližili, če bi razpravljali o tem, kako bi Madžarska čim boljše in uspešneje lahko izpolnila obveznosti do narodov, ki jih je napadla in jim povzročila škodo, oziroma, da izpolni pogoje premirja. To bi bilo v vsakem primeru mnogo bolj koristno za madžarsko ljudstvo kot pa njivo smešno govorenje o »energicnem posredovanju in o »udarcih s pestjo po mizi« proti tistim, ki so v neprimerno boljšem položaju, da bi pa še kako prepričljivo, »udariti s pestjo po zeleni mizi«, zlasti ko gre za tako odkriti položus, obnoviti zločinsko politiko proti miru v Evropi, politiko, ki se je pred vsemi svobodoljubnimi narodi raskrinkala s svojo vlogo v drugi svetovni vojni.

Ob devetletnici Stalinske ustave

Moskva, 6. dec. (Tass) Včeraj je sovjetsko ljudstvo proslavilo dan Stalinske ustave. Zjutraj si je Moskva nadela svečano lice. V proslavo dneva ustave so bila v tovarniških klubih velika zborovanja. Nad 3500 tovarniških delavcev in uradnikov, ki so prišli v palačo kulture avtomobilsko tovarne, je poslušalo nagovor poslanca vrhovnega sveta Pičugaia. Proslavi v klubu gradbenikov je prisostvovalo nad 600 gradbenikov. Včeraj je na desetisoče Moskvanov obiskalo gledališka, koncertna dvorana, kinematografe in muzeje. Okrog 5000 oseb je obiskalo slikarsko galerijo Tretjakova. Mnogo obiskovalcev je privabilo več razstav, ki razlagajo načela Stalinske ustave — najbolj demokratske ustave sveta. Poročila, ki prihajajo iz Leningrada, Kijeva, Rige, Vilna, Kišinjeva, Sverdlovska, Molotova in drugih mest ZSSR govorejo o proslavah dneva Stalinske ustave.

Moskva, 6. dec. »Izveščaja« prinašajo v svojem uvodnem članku proslavo devetletnice ustave in pišejo: Osmi vsezvezni kongres je doletel novo ustavo ZSSR, katere tvorec in navdihovalec je veliki Stalin. To je bil zgodovinski dogodek in sovjetsko ljudstvo ga je ovekovečilo s tradicionalnim praznikom proslavitve sovjetske ustave.

»Pravda« spominja čitatelje na 6. december 1933, ko je šlo za urodo Moskve, domovine in za usodo velikih pridobitev ki so zaplane v ustavi, 6. decembra je nemški obveščevalni urad »Transocean« v Berlinu sporočil: Nemški tvojci izjavljajo, da ne nemiški častniki na ozemlju okoli prestolnice Sovjetske zveze že tako daleč da lahko z dobrim dajinogledom vidijo središče mesta. Sporočila, ki so jih dajali nemški povečevalci, niso niti najmanj zmanjšala zaupanja sovjetskih borcev in častnikov. Ničče od njih ni dvomil o uspehu. Verovali so v zmago z vsem srcem in dušo 6. decembra jutraj so sovjetski polki pričeli s napadom. Napadli so v smeri zapada. Ofenziva je bila tako skrbno pripravljena da so že v prvih urah osvobodili ogromna področja Sovjetske zveze.

Bolgarsko sobranje se sestane 15. t. m.

Sofia 7. dec. Na konferenci s predstavniki tiska je minister za informacije Karsov izjavil, da je ministrski svet sklenil, da bo novo sobranje pričelo z delom 13. decembra.

Ameriški poslanik v Madžarski

Washington 7. dec. Predsednik Truman je imenoval Arthurja Senfielda za poslanika Združenih ameriških držav v Madžarski.

Rovarjenje hitlerjevcev v Španiji

Pariz 7. dec. »Front National« poče pód nasledovno: »400 tisoč vojakov generala Franca se nahaja na naši meji«; Izgleda, da se Pozabaja, da je na naši meji 400.000 Francovih vojakov, med njimi 50.000 nemških in 6500 kamufiliranih francoskih milicnikov. Casopis opozarja na rovarjenje trстов v Španiji in pravi, da je od 5000 španskih trgovskih podjetij 1000 podjetij pod absolutno kontrolo nemškega kapitala in da je 2000 podjetij pod nemško upravo, ne računajoč »mednarodne kartele«, v katerih so brusko združeni kapitalisti vseh dežel. List zaključuje svoj članek, poudarjajoč, da se vodi istočasno krvava borba v Madridu, Genciji in Kataloniji, kjer gverilci, ki imajo polno podporo ljudstva, odklanjajo vsak kompromis s fašizmom.

Princ Umberto sprejel vodjo novošofistov

Rim, 6. dec. V času svojih povetovanj med vladno krizo je princ Umberto pozval tudi Cianinija, vodjo zloglasnega novošofističnega gibanja, imenovane »Uomo qualunque«, kar je povzročilo veliko nezadovoljstvo in ogorčenje italijanskega ljudstva.

»Italia Libera« piše: Monehija se nadalje izkoristi čelo to politično ničilo. To je žalitev demokratske Italije in dokaz, da obstoja v Italiji nevarnost za demokracizacijo. Danes ne gre samo za občajni ministarsko krizo, temveč je treba enkrat za vselej uničiti nevarnost fašizma, treba je rešiti svobodo, ki smo jo tako drago plačali.

Kratke vesti

Češkoslovaško - danska trgovinska pogodba. Češkoslovaška je sklenila trgovinsko pogodbo z Dansko. Na osnovi pogodbe bo Danska Češkoslovaški dobavljala ribe, konzerve in insuln, Češkoslovaška pa Danski stroje, kemikalije, tekstilne in steklarske proizvode.

Pravik »napredne stranke« na Japonskem — vojni zločinci. Agencija France Presse poroča, da je prišlo do krize v tako zvani napredni stranki, ki predstavlja desnico v japonskem parlamentu, in steer zaradi tega, ker so trije prvaki stranke na zdajnjem seznanju vojnih zločincov. Eden izmed njih — S. Kusaj Nakazima, znani prevajalec vojnih letal, je eden izmed velikih finančnih podpornikov stranke.

Libanon zahteva prevzem javne uprave. Predsednik libanonske vlade Sami Sol je sporočil v skupščini, da je vlada Libanona poslala francoski vladni spomenku, v kateri zahteva prevzem javne uprave, to je radijske in telefonske službe in spenlemblo sovrzne imovine, kakor tač glode na to, da je Libanon dobil svojo neodvisnost, vzpostavilje normalna diplomatska predstaviteljstva s Francijo.

Hujskanje fašistov proti Jugoslaviji

Rim 6. dec. »Il Lawratore« poroča iz Legnana (severna Italija), da so se dni profašistični elementi poročali s protijugoslavanskimi provokacijami. Skupina dijakov iz Legnana je šla na ulico s transparenti z napisi »Hočemo vojno z Jugoslavijo«, toda delavci in delavke so sami razgnali to skupino provokatorjev. Ze naslednjega dne so se pojavili na ulicah isti ljudje z istimi transparenti. Tokrat so razgnali de-

monstrante delavci z ljudstvom in vojniki. »Unita« poroča, da je skupina fašističnih dijakov priredila v Genovi demonstracije proti Jugoslaviji z vzkliki: »Živela vojna«. Te provokacije so povzročile odpor pri ljudstvu, posebno pri mornarjih in delavcih, ki so z energičnim ukrepom prepodili to skupino dijakov. Kakor piše »Unita«, je provokatorsko akcijo teh dijakov obsodila tudi zveza visokošolske mladine v Genovi.

Fašistične demonstracije v Ankaru

Ankara, 6. dec. (Tass) Včeraj so bile v Carigradu pod očitno policijsko zaščito demonstracije, ki se jih je udeležilo več tisoč dijakov, fašistično usmerjenih goincev vojaških šol in dijakov z gimnazij in drugih elementov. Značaj demonstracije dokazuje, da so jo oblasti vnaprej pripravile. Demonstranti, ki so jih podžigali na zborovanjih, so se napotili proti poslopju uredništva redkih demokratskih časopisov, ki izhajajo v Turčiji. Oplenili so prostore uredništva in tiskarno demokratskih časopisov »Tan«, »Turčija« in »En Dünia«. Napadli so delavce teh listov, razbili vse tiskarske stroje in vso opremo v

uredništvih ter izvršili tudi druga dejanja, ki so vredna fašističnih razbojnikarje. Prav tako so oplenili skladišča knjigarne, ki je prodajala nova sovjetska literarna dela. Knjige in druge časopise, ki so bili v skladišču, so uničili. Fašistični demonstranti so vzklikali proti Sovjetski zvezi. Kljub vsemu temu se nekatere uradne osebnosti v Ankaru in Carigradu trudijo, da bi predočili dejanja teh razbojnikov kot manifestacije neke »demokracije«. Šef policije je, kakor piše »Son Telegraph«, označil to demonstracijo celo kot rodoljubno manifestacijo.

V Ameriki stavka nad 750.000 delavcev

Washington, 6. dec. Agencija Associated Press poroča, da stavka v Združenih ameriških državah sedaj približno 750.000 delavcev in vključuje pri tem tudi preko 250.000 delavcev tovarn »General Motor«-. Stavka preti, da se razširi tudi na delavce podjetja jeklene industrije in tovarn, ki izdelujejo električne naprave. Predsednik sindikata električarjev, ki spav sestav kongresa industrijskih organizacij, je izjavil, da ima sindikat namen, da izvede 14. decembra glasovanje glede vprašanja stavitvanja 270 tisoč delavcev družbe »General Electric« in »Westinghouse«. Poleg tega ima sindikat tudi namen, da izvede glasovanje v podjetjih »General Mo-

torse, ki izdelujejo električne naprave. Sindikat električarjev obtožuje družbi »General Electric« in »Westinghouse«, da zapirata nove tovarne, ki jih je zgradila država, katerih približna vrednost znaša 132 milijonov dolarjev istočasno pa nadaljujejo z gradnjo tovarn v manjših mestih in gospodarskih predelih, kjer je mezda nižja kot v velikih mestih.

Chicago, 6. dec. Deset tisoč nameščencev klavnice družbe »Cadeny«, članov sindikalne organizacije CIO (kongresa industrijskih organizacij) je stopilo v 24 urno protestno stavko. Stavkajo v znak protesta proti izjavi delodajalcev, da se nčejo pogajati glede povžljanja mezd.

Položaj na Sumatri vedno bolj napet

Delhi 6. dec. (Tass) Indonezijski odredi so se po angleškem ultimatu umaknili iz severnega dela Bandunga in pripravljaj) umik tudi iz južnega dela mesta. Na področju Bandunga se nadaljujejo srediti boji. Brez oziira na znatne izgube napadajo Indonezijci angleške položaje. Indonezijci so oboroženi s strojnimi amoni, minometi in ročnimi granatami. V Semerangju je mirno. Popolnoma je vzpostavljena zveza med Ambaravo in Semerangom. Iz Surabaya se pomikajo proti jugu angleške in indijske tankovske in topniške enote.

Dopisnik agencije Reuter poroča iz Batavije, da so na ukaz generalnega poročnika Christiana japonske tankovske in topniške enote prišle na pomoč indijskim enotam, ki

se bore Proti Indonezijcem na področju Bandunga. Japonska baterija 6 topov sredit) napada indonezijske položaje v Bandungu. Dve angleški letali tipa »Mosquito« sta oboroženi z raketsnimi napravami, in 2 bombardirja tipa »Thunderbolt« sta pri bombardiranju uničila vsa poslopja v Bandungu, ki so jih Indonezijci spreminili v oporišča.

Kakor pravi uradno vojaško poročilo, objavljeno 3. decembra v Bataviji, postaja položaj na Sumatri vsak dan bolj napet. V srednjem delu otoka je prišlo do spopadov med indonezijsko policijo in japonskimi enotami, ker so Japonci šttili prevažanje holandskih kolonialnih čet v Port de Rock, ki so hile poslance tja na ukaz angleškega poveljstva.

Seznam avstrijskih vojni zločincev

Dunaj, 7. dec. (Tass). Komitaja, ki pripravlja gradivo za razpravo proti avstrijskim vojnim zločincem, je zbrala obširno dokazno gradivo. Na prvem seznamu avstrijskih vojni zločincev je preko 80 oseb. Med njimi so: Maksimiljan Angella, državni tajnik v Seys-Inquartovi vladi; Mad Hitlerjevo zasebno Avstrijo; Anton Apolo, bivši glavni ravnatelj in predsednik »Laender Bank«, ki je finančni hitlerjevski stranko; Hans Blaschke, SS-Gruppenführer in dunajski župan; Hans Bran, Kreisleiter iz Neunkirchena; Sepp Dietrich, SS-Obergruppenführer, ki je kraj za razrušenje Dumaja; Horstmann, bivši podkancelar; Karl Helfer, gaulteir trolekvorarberške, Friedrich Ratner, gaulteir Koroške; Seys-Inquart; Baldour von Schirach, Guido Schmiedt; Anton Rintelen in drugi. Del zločincev je bil že aretirani, medtem ko se drugi še skrivajo. Prav tako bodo sestavljene liste bivših gestapovskih agentov, uradnikov fašističnega »pravosodja« in vladnih organov izra časa zasedbe.

Finsko ljudstvo proti vojnim zločincem

Helsinki, 6. dec. (Tass). Casopis se nadalje objavlja poročila, ki prihajajo iz različnih delov dežele, o protestnih shodih proti odgođitvi razprave proti vojnim zločincem in proti osvoboditvi Štirih obtožencev iz preiskovalnega zapora. Resolucija, ki jo sijn sprejeli na shodih, zahtevajo strogo kazen za vojne zločince. »Vapaa Sanak« je sporočil 4. decembra, da se je vršil pred kratkim v kraju Valkkeoski shod, ki mu je prisostvovalo mnogo ljudi. Na zborovanju so stlenili, da bodo poslali vladi naslednjo resolucijo: »Obtoženi vojni zločinci, ki so bili izpuščeni na svobodo, morajo biti nemudoma aretirani. Reakcionarni člani sodišča za vojne zločince morajo biti čimprej nadomeščeni z zmognimi osebami, ki ne zaničujejo demokracije. Vojne zločince je treba v svo strogostjo zakona kaznovati in zaseči njihovo imetje. Pisarna propaganda, ki brani obtožence in ki jo vodi reakcionarno časopisje, se mora nemudoma končati. Prepričati je treba manifestacije in druge proteste fašističnih elementov.«

Bivši fašistični tajnik v Gorici aretiran

Rim 7. dec. Policija je aretirala te dni v Rimu Bonesporenda Lucaschia, bivšega fašističnega tajnika za gorliško področje, ki se je več mesecev skrival v Italijanski prestolnici. Sedaj je v zaporu v »Regina Cecilia«, od koder ga bodo prepeljali v Trst, da bo obsojen za zločine, ki jih je storil v Gorici.

KULTURNI PREGLED

Igralska šola v Zagrebu

V sredo, 21. nov. 1945, so v Bogovičevi ulici v Zagrebu, odprli Zemaljsko glumsko šolo. Vse tri dosedanja igralna šola v Zagrebu Milota Čeva, 1896-98, Ozaroviškega 1920-29, in šola v okvirju Narodnega gledališča, leta 1939, v glavnem zaradi nerazumevanja oblasti ali političnih prilik niso mogle izvršiti v polnem obsegu svojega namena. Naša ljudska oblast je sedaj prva pravilno razumela potrebo vzgoje gledališkega naraščaja in rešila ta problem kar najširše, s tem da je omogočila najdarnejšim iz vseh slojev prebivalstva brezplačen pouk in vzdrževanje v šolskem internatu in s štipendijami.

O načrtih in delu v novi šoli pripoveduje njen ravnatelj Drago Ivanšič.

Naša šola je državna igralna šola. Seveda smo morali prebrskati nešteto težav, preden smo mogli misliti na začetek dela. Pri tem smo marsikaj rešili s samoiniciativo, mnogo pa sta nam pomagala ministrstvo za zdravje in Reko križ, posebno kar se tiče opreme internata. Ta more zaenkrat sprejeti okoli 20 tvarišev in tvarišice. Prav tako nam je priškolilo na pomoč Narodno gledališče z eno operno in dramsko predstavo, katerih čisti dobitek so poklonili naši šoli. Objubili so, da nas bodo tudi v bodoče na ta način materialno podpirali. — Da se dejansko omogoči študij vsem nadarjenim, tudi šolam stitiranim in iz oddaljenih krajev, smo razpisali 20 štipendij po 1200 din z brezplačnim stanovanjem v internatu.

Za sprejem v Igralsko šolo, ki ima značaj višje strokovne šole, je odločen izpit (audicija), ki sestoji iz recitacije pesmi in proze ter glasovne preizkušnje. Poleg tega zahtevamo 4 razrede srednje šole s primerno širino v tem smislu, da more gojenec tudi pararečno poleg naše šole dopolniti manjkajočo splošno izobrazbo. Seveda ne mislimo popuščati v kakovostnem oziru in smo zato takoj po prvem semestru postavili kontrolni izpit, ki predstavlja prvo čistko. Nato sledijo izpiti na koncu vsakega letnika in ob zaključku zadnjega, tretjega letnika diplomski izpit. Po diplomu bo mogel vpis na univerzo, na odgovarjajoče oddelke, dokler ne bo ustanovljena katedra za gledališko umetnost.

Primerne težave so se pokazale tudi v izbiri predavateljev. Danes nam, kot povsod primanjkuje strokovnjakov. Seveda mi ne moremo čakati in tudi nočemo. Nujno potrebno bi bilo, da bi naše ljudi poslali v inozemstvo, predvsem v Rusijo, ali pa da bi dobili ruske strokovnjake, kar pa zaenkrat še ni mogoče. Vsekar je naša šola tista ustanova, iz katere ne bodo izšli samo strokovno pokrivani gledališki delavci, temveč tudi bodoči gledališki pedagogi.

Kar se tiče učnega sistema naše šole, bomo delali po principih velikega gledališkega pedagoga K. S. Stanislavskega. Seveda bomo pri tem upoštevali naše posebne prilike, ko bomo uvajali učne osnove moskovske igralne šole »Gitzze«. Poleg strokovno, teoretično praktične vzgoje bomo posvetili veliko pozornost tudi politični izgradnji in naprednemu odnosu do umetnosti in kulture sploh. K temu bodo mnogo pripomogli teoretiški predmeti, ki jih bodo predavali strokovnjaki po moderni napredni metodi znanstvenega obravnavanja socialnih pojavov, med katere spada seveda tudi umetnost.

Nato je razložil podrobni učni načrt šole, ki obsega 24 predmetov v treh letnikih. Glavni predmet je seveda dramska igra, za katero je določeno v prvem letniku 12, v drugem 12, v tretjem 17 tedenskih ur. V prvem letniku bo poučeval znani režiser Narodnega gledališča Tito Strozzi. Ostala dva letnika pa bo vodil mladi režiser tov. Lovrenčič, ki se je posebno kot pedagog izkazal v partizanski Centralni gledališki grupi »Zagorac«.

Zelo važen predmet, tehniko govora, bo poučevala ravnateljica zagrebške drame Božena Begovičeva, ki je študirala v Franciji in na Dunaju in se je udeleževala v tem smislu s privatnim poučevanjem, in sicer v prvem šest ur, v drugem dve, v tretjem letniku pa nič, ker mora pač do konca drugega letnika tehniko vsak gojenec obvladati.

Diktirajo bo predaval Tito Strozzi in bo začel šele v drugem letniku, ko se gojenec že do dobra spozna s tehniko govora in z osnovami

dramske igre, iz katere šele more vzrasti naravna dikcija, in sicer v drugem štiri, v tretjem tri ure.

Od teoretičnih predmetov bo teorijo dramske igre po sistemu Stanislavskega predaval njegov dober poznavalec in prevajalec Drago Ivanšič, ki bo poleg ene ure tedensko v vsakem letniku imel še posebne razgovore v obliki seminarjev.

Hrvatski jezik bo predaval teoretični in praktični strokovnjak v pogledu akcenta in gledališki praktik, prof. Soljačić, ki bo zopet uvajal južni akcent v nasprotju s prejšnjimi slavonskimi tendencami. V prvem tri, v drugem tri, v tretjem dve uri. Vidi se, da bodo pravilni in lepi izgovorjavi posvečali na zagrebški šoli primerno pažnjo. Isti profesor bo predaval po enkrat tedensko v vsakem letniku južnoslovensko književnost, s posebnim ozirom na dramsko tvornost.

Zgodovino gledališča bo predaval Slavko Batušič in sicer v prvem eno, v drugem dve, v tretjem zopet eno uro tedensko. Zgodovino umetnosti, v zvezi s praktičnim študijem, z obiskom galerij, razstav in diapozitivov bo predaval mlad strokovnjak tov. Prelog, ki bo z živim in naprednim pogledom na umetnost prikazal njeno družabno razvojno vlogo. Vsak letnik bo imel po eno uro tedensko.

Primerjalno književnost bo predaval Ivanšičev po eno uro tedensko v vsakem letniku.

Ruščina bo imela po tri ure v vsakem letniku in jo bo poučevala Rusinja, žena zagrebškega inscenatorja Žedrinskega. Poleg tega bodo obvezni še trije jeziki, da se gojenec spozna s osnovami izgovora in sicer: francoščina 1 uro v prvem letniku, italijanščina 1 uro v drugem in angleščina eno uro v tretjem letniku.

Pred premiero Leonida Leonova drame „Vdor“ v mariborskem gledališču

Leonida Leonova, velikega ruskega pisatelja, danes vsi poznamo, njegovo dramo »Vdor« bomo v soboto prvič videli na slovenskem odru. Prevredel jo je Ciril Kosmač. Da se s tem delom nekoliko pobliže spoznamo, sem stopil k režiserju Lojzetu Standerkerju in iz razgovora z njim posnemam glavne misli.

»Vdor« je eno najznačilnejših del ruske medvojne literature. Blizu nam je že kot umetnina bratskega slovenskega naroda, ki je preživljaval v teh letih isto usodo kakor mi. Njegova borbenost nam je bila v najtežjih dneh kot svetel vzgled, da nismo klonili. V tem velikem boju so slavile zmago človečanstvo, pravico, svetlo in plemenito srca. Za te dobrine so padali najboljši ljudje, ohranili so jih pred poplavo prevzetnosti, barbarizma in okrutnosti. V najsilovitejšo borbo dveh osnovnih elementov — dobrega in zlega — je postavljen dogajanje »Vdora«. Takrat je divjala bitka za Moskvo, za svetinjo ruskega naroda, divjala pa je tudi bitka za marsikatero rusko srce, ki se v tem velikem svetovnem sporu še ni do kraja odločilo. Kljub temu, da je drama nastala neposredno za tem dogajanjem, pa ni samo piakat ali reportaža zistih silnih dejanj, ki marsikoga zaveste s svojimi zamanjimi učinki, temveč je polnokrvna umetnina. Leonov zna gledati na življenje s perspektive, kjer se mu poleg neposrednih videzov dogajanja odgrinja resnična tragika srca, Grmenje topov na odru ne prepičuje, niti kriki napadajočih tolpe, temveč samo duševna stiska ljudi, ki ne beže pred umazanostjo, ki se razliva preko njih, in med viharji in prepadi strasti in zla gredejo za svojimi cilji. Lepo je prikazana duševna stiska Fjodora. Vrnil se je iz zapora, tam je bil zaradi umora dekleta, ki ga ni maralo. Tvoja je še zaposen z bridkosti svojega srca, da dolgo ne najde pravega razmerja niti do svojih ljudi, ki katerim se je povrnil, niti do velikega dogajanja okoli sebe. Šele, ko spozna do dna brutalnost napadavcev, ki oskrnjajo najsvetlejšo in najčistejšo, šele tedaj se zave, da je tudi njegova dolžnost, da se priključi boju za svobodo, boju, ki ga že bijejo vsi pošteni državljani.

Podeželski zdravnik Talanov, človek iz predrevolucionarne dobe, ki se je vključil v novo življenje, žena njegova Ana Nikolajevna, hčerka Olga, ki je že otrok novega časa, stara pestunja Demidjevna in Anička, njena nečakinja, Kolesnikov, predsednik Okrajnega odbora, partije, vsi ti od življenja tako različno oblikovani ljudje se znajdejo v usodnem trenutku borbe na isti ravni, vključijo se v partizansko gibanje; oni vedo: borba proti okupatorju je njihova državljanska dolžnost! Fajunin, ki ga je revolucija pogazila in ki hoče s pomočjo okupatorja zopet priti na vrh, njegov satelit Kossolkin, izdajalski emigrant Mokorskiy, Nemec Wibble, gestapovec Spurre in vsi Nibelungi, kakor jih pisatelj imenuje, vsi ti se združijo — toda kot poborniki teme in zla. Boj med tema dvema svetovoma — to je naša drama in Fjodor, ki se mora šele priboriti mimo svojega zagrenjenega srca do nesebičnosti in poslednje žrtve, ko ustrelil sam sedem Nemcev.

Leonov je v začetku 1944. leta dobil za to delo Stalinovo literarno nagrado. To mu je bilo v lepo priznanje. Drugo mu je uspeh, ki ga je doživel ta drama v svetu. V skrajno iberovskem slogu nam v skopih podoba očrta dejanje. Kljub borbi, ki je neumljena in včasih brutalna, nam v posebnih prizorih odgrne najnežnejšo liriko. Nastop Aničke kot pomladni dan svežega dekleta, ki ga nemški častnik oskruni in pogovor v poslednjem dejanju v zaporu so polni tihe in svetle plemenitosti. Lepoto dvigati iz življenja — to je poslanstvo umetnine in to je Leonov z »Vdorom« tudi dosegel.

Občo zgodovino bodo predavali v prvih dveh letnikih po eno uro, v zadnjem dve uri na teden. Zgodovini narodno osvobodilne borbe bodo posvetili po eno uro na teden v vsakem letniku.

Psihologiji bodo sčasoma dali več ur, zaenkrat pa bo prof. Filipovič predaval v prvem in zadnjem letniku po eno uro, v drugem po dve uri tedensko, poleg nedeljskega seminarja.

Scenarijo in odrsko tehniko bo predaval inscenator Nar. gledališča Žedrinski samo v zadnjem letniku po eno uro. Maskiranje prav tako tov. Žedrinski v drugem eno, a v tretjem dve uri.

Gimnastiko bodo imeli, deljeno za moške in ženske, po dve uri tedensko v vsakem letniku. Ples, prav tako delno deljeno, bosta poučevala dva plesalca zagrebškega baleta Rojetova in Harmoš. V prvem in zadnjem po eno, v drugem po dve uri.

Solo petje, solfedžo, impostacijo glasu in zborovsko petje bo poučeval prof. Lhobka po eno uro v vsakem letniku. Teorijo glasbe z zgodovino glasbe in opere bo s praktičnim predvajanjem s pomočjo gramofonskih plošč predaval dr. Pettan, prof. Državnega konservatorija, po eno uro na teden v vsakem letniku.

Tako bodo imeli gojenici prvega letnika tedensko 38 ur, drugega 43 ur in tretjega 44 ur, kar je na vsak način mnogo. Učni red dneva je v glavnem od 8.—9. in od 14.—19. Dosedaj je v prvem letniku približno 30 dijakov, v tretjem pa 11, ki so jih sprejeli iz drugega letnika bivše igralne šole. Razmerje med gojenici in gojenkami je skoraj v ravnotežju, z rahlo premočjo deklet. Gojenici bodo imeli brezplačen vstop v gledališče, so pa vezani na statiranje pri predstavah. Prav tako bodo imeli brezplačen vstop h koncertom in filmskim predstavam. F. J.

Trije uradniki Izvršnega Ljudskega odbora v Beogradu pred sodiščem

Te dni se bo na okrožnem ljudskem sodišču mesta Beograda pričela razprava proti Sofiji Nikoličevi, Dobrivoju Stevičevu in Ilji Puncerju, ki so še nedavno bili uradniki v Izvršnem ljudskem odboru mesta Beograda. Sofija Nikoličeva se je v tem odboru obnašala k mojemu v svojem domu. Jemala je, kar je potrebovala. Tako so počenjali še nekateri uradniki v ekonomatu, a njihov šef Ilja Puncer jim ni ničesar jemal za zlo. Nič čudnega, ker je pri tem odboru obnašala, kakor v svodavno pa je Sofija Nikoličeva pri kvartanju zapravila precejšnjo vsoto denarja, katerega je vzela iz bagajne in primanjkljaja ni mogla opravičiti. Na ta način je bila zloraba odkrita.

Dobrivoj Stevič je bil uradnik ekonomata. Nabavil je blago za Izvršni ljudski odbor. S svojim šefom Iljo Puncerjem je šel v Zagreb nabavljati pamišne potrebščine za njč manj kakor 1.200.000 din. Stevič se je na tem potovanju zadržal polna dva meseca. Puncer se je medtem vračal v Beograd, pa je spet prihajal v Zagreb. Naposled sta kupljeno robo v vagonih spravila do Zemuna. Na zemunski postaji je Stevič najel špediterski voz in kamion dirkejce za vozila. Kakor se zdaj zagovarja, je »sprejel« samo en zabojev stvari v svoje stanovanje. In pristavlja: »Moral sem ta zabojev prepeljati na svoje stanovanje, ker so v njem bile krhke stvari...« V resnici pa je bilo v zaboju poleg dveh pisalnih strojev in planimetra še 30 mesarskih nožev, 20 sekir, 200 lovskih tulcev, 30 kg svina, pol kilograma smodnika, ženske čevlji in 2 para nogavic. »E, te nogavice! Ku-

Ustanovitev Akademije za igralno umetnost

Iz kabineta ministrstva za prosveto nam sporočajo: Z odlokom ministra za prosveto dr. Ferda Kozaka je bila pred kratkim kot prva visoka šola te vrste v Jugoslaviji ustanovljena Akademija za igralno umetnost v Ljubljani. Z istim odlokom so bili imenovani:

- Marija Vera, red. prof. za dramsko igro,
- Ivan Levar, red. prof. za dramsko igro,
- Josip Vidmar, red. prof. za dramaturgijo,
- dr. France Koblar, red. prof. za zgodovino slovenskega gledališča,
- ing. Filip Kumbatović, red. prof. za gledališko kulturo.

Rektorske posle prevzame ing. Filip Kumbatović.

Za tajnika Akademije za igralno umetnost in Ljubljani je bil imenovan književnik prof. Bogomil Fatur.

Slovenski zbornik 1945

Še pred novim letom izide v Državni založbi Slovenije Slovenski Zbornik 1945. Zbornik, v katerem sodeluje nad 100 avtorjev, je uredil Jus Kozak. Zbornik prinaša pregled naše partizanske borbe in ustvarjanja kulture v gozdu, pesmi, novele, članki in reportaže. Prikazano je delo naših zdravnikov-partizanov; borci so z živo besedo opisali borbe v vseh pokrajinah slovenske zemlje. Članki o šolstvu, o naši ženi v borbi, o verski komisiji, o gledališču, o gospodarstvu in združgah, o tehniki, o naših narodnostnih problemih in mejah i. dr. bodo nudili slehernemu vpogled, kako ogromno delo so izvršili partizani v gozdu. Med globoko občutene pesmi in reportaže iz partizanske življenja se uvršča literarna zapuščina talcev. Znanstveni inštitut je izdelal Kroniko, Pregled važnejših dogodkov narodno-osvobodilnega boja in Pregled

Po domovini

Ljudstvo se poslavlja od borcev

Okraj Jesenice: Žene in mladin v Mojstrani pri Jesenicah so obdarile 300 borcev. V dveh urah so organizirale akcijo in vsak borec je dobil obliko in perilo. Na Bledu pa so jim priredili kulturno prireditev in poslovinji večer.

Škofja Loka: Žene in mladin se se od borcev na kulturnem večeru prav lepo poslovile. Napravile so šopke za vsakega borca. Zapele so jim več pesmi in borci so se jim zahvalili in se s hvaležnostjo poslavljal od njih.

Okraj Rakete: Žene z Notranjske in Raketa so zbrale več perila in oblike ter se na predvečer odhoda na mitingu poslovile od njih. Član Okrajnega odbora OF je v svojem govoru nazival, kaj je bratstva vojska doprinesla za osvoboditev Primorske in Slovenije. Borci so bili prireditve zelo veseli in pri odhodu

so vzklicali »živela Slovenija, živela Slovenija«.

Okraj Grosuplje-Zagradec: Mladina in žene so za poslovinji večer pripravile darove. Vsak borec je pred odhodom dobil šopek cvetlic s spomničkami, tako da se bodo iz svojih krajev lahko oglašali. Poleg tega pa je vsak dobil malo slovenske zastavice. Žene in mladin so jih v povorki spremile na vlak in se tam od njih poslovile.

ZAHVALA KOČEVSKIM ŽENAM IN MLADINI

Ob priliki našega odpusta vojske ste se nas pomnili in nam priredili lep poslovinji večer, ki nam bo ostal v vednem spominu na vas in na Kočevje. Zahvaljujemo se vam za to lepo dejanje, a posebno še tistim, ki so pripomogli z darovi in delom, kakor tudi tovarišicam za podarjene darove. Demobilizirani vojaki iz Kočevja.

Železniški most čez Krko je dograjen

Te dni je bil dograjen novomeški železniški most preko Krke, ki je bil porušen jeseni 1943.

S pripravilnimi deli so začeli delavci-strokovnjaki v drugi polovici avgusta t. l. in so z dvigali na vodo dvignili iz Krke 50 metrov dolgo in 120 ton težko železno konstrukcijo v kratkem roku 14 dni. Začasno je slovena dvignjena konstrukcija na stebrih, narejenih iz železnih pragov, danes pa je most popolnoma gotov.

Kljub pomanjkanju delovnih in strokovnih moči sta bila v treh mesecih dograjena glavni stebel — nosilce železne konstrukcije — in obok. Dela pri oboku so bila zelo težavna zaradi izredne višine in preprostit gradbenih priprav. A zavest delavcev, da bodo z obnovitvijo mosta najlepše doprinesli svoj delež k obnovi domovine, jih je vodila preko vseh ovir.

Obnovljeni most ni mikav provizorij, temveč je dograjen dokončno in to v enakem slogu kakor ostali deli. Že kmalu bo izročeno prometu in tako bo možna čim prejšnja obnova proge proti Metliki, saj bodo spomladi 1946. začeli z deli na delno porušenem viaduktu pri Otovu.

Dolenjska proga se dviga iz ruševin. Vedno več proge je zmogne za težji promet, vedno bliže smo dnevu, ko se bomo zopet peljali iz bele Ljubljane v dobro zemljo — Belo Krajino — brez prestopanja.

Upamo, da nas bo uprava državnih železnic kaj kmalu razveselila s sporočilom, da ni več potrebno prevajanje potnikov od Grosuplje do Višnje gore z avtomobili, temveč da je potreben le kratek prestop preko zasilenega lesenega mosta v Zalni.

Irnek

Pri izvrševanju tihotapljenja ustašev čez demarkacijsko črto je bila sestra Trofina desna roka družina Pečarič, ki je prišla avgusta iz Zagreba na Reko pod prevežo, da bo »nakupila orodje, potrebno za izvrševanje njihove stroke, nakar se bosta zakonca Pečariča odpravila v Dalmacijo«. Dragica Pečaričeva je sestro Trofino, nakar je pomagala tudi pri tihotapljanju Joze Ivančiča. Razen tega je Dragica služila kot kurjarka, prenašajoč necenzurirana pisma z Reke in Sušaka v Zagreb, za kar je bila nagrajena od prav tako znane ustaške Vande Vrsalovičeve, katere je zdaj tudi že pod ključem. Dragičin mož Tripo je spravil Vando Vrsalovičevu v zvezo z železnodarjem Capettičjem, da so nato spravili Joza Ivančiča iz naše države.

Celotna obtožnica slika umazane vloge obtožencev. Dokazi krivde so bili tako jasni, da jih ni bilo mogoče pobijati. Vsi obtoženci so se v zagovoru venomer zapletali. Tam, koder so se čitala pastirska pisma, so bila sveta mesta oskrnjena, zakristijo so spremnili v skrivališče blaga ustaškega razbojnika, ki ima na vesti življenja tisočih in tisočih nedolžnih ljudi. Reakcija govori o preganjanju cerkve, tu pa je podan očiten dokaz, da je imela sestra Trofina zvezo z zagrebškimi nunami, da so spravljale ustaške koljače čez demarkacijsko črto. Obsojenec je sestra Trofina na 10 let odvzema svobode, pri čemer je sodišče vzelo za obtežilno okoliščino, da je kot inteligent z dvema fakultetama (teološko in filozofsko) zavestno delal proti narodnim interesom. Dragica Pečaričeva je bila obsojena na 3 leta odvzema svobode s pristnim delom ter na 2 leti izgube državljanstvih in političnih pravic. Tripo Pečarič pa na 2 leti in 6 mesecev odvzema svobode s pristnim delom ter na 2 leti izgube državljanstvih in političnih pravic.

RUDARJI V BELI KRAJINI SO PRAZNOVALI

V nedeljo 2. decembra so rudarji v Kanžarici pri Crnomlju proslavili praznik sv. Barbare. Ob tej priliki so razvilj nov prapor in predelili uspeh miting, na katerem so prikazali nevdružno stanje rudarja v bivši protijudski Jugoslaviji in življenje rudarja v Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. S to priložitvijo so belokranjski rudarji dokazali, da se zavajajo svojih nalog v preprojeni domovini.

M. L.

DELO PIONIRJEV NA GOMILSKEM

3. t. m. so imeli gomilski pionirji sestanek, na katerem so obravnavali delo pionirske organizacije in njen ugoden vpliv na splošno šolsko delo, na delo šolskih otrok pri obnovi in na njih vedenje izven šole.

Pionirska četa III. oddelka osnovne šole na Gomilskem je pred svojim učitelstvom izvedla svoje pionirsko konferenco, ki je jasno pokazala, koliko lahko otroci sanj s pomočjo krajevne mladine pripomorejo napredku šole in obnove.

Že učna soba sama je slikami, parolami in stenčast povedala o miselnosti pionirjev. Posamezni deseterji so poročali o šolskem obisku in napredovanju pionirjev v posameznih predmetih. Deseter sam je šel na dom odzgodnega učenca, da se prepriča o vzroku izostanka. Nasel ga je v postelji bolnega in tako opravičil svoj deseterino, ki tekmuje z ostalimi deseterinami o rednem obisku šolskega pouka. Pionirji tekmujejo tudi v vseh predmetih. Da bo desetina najboljša, pomagajo bolj nadržani učenci glasbeni doma pri učenju. Desetine so razdeljene po vaseh in je tako tekmuovanje še zanimivejšo. Med seboj uvajajo tudi samokritiko. Na konferenci so dali pregled storjenega dela v preteklem tednu in napravili načrt dela za prihodnji teden. Predstavili so se tudi z gimnastičnimi vajami, a učiteljem iz drugih krajev, ki so pristvovali pionirski konferenci, so izročili pozdrave za njihove učence — pionirje. Konferenco je vodil pionir — načelnik čete. Učitelj je bil samo svetovalec; podal je na konferenci načrt dela za prihodnji teden, ki so ga pionirji z odobravnim sprejeli.

Iz pteka konferenice se je videlo, da je prešlo mnogo dela in initiative od učitelja na učence same in na krajevne odbore ZMS. Krajevni odbori ZMS po vaseh so v veliko oporo učitelstvu, ker vršijo nadzorstvo in vzgajo otrok izven šole. Skupno delo pa mora roditi uspehe!

Učitelstvo je bilo z nastopom pionirjev na konferenci zelo zadovoljno. Od te organizacije si obeta le dobrih uspehov.

S. F.

Darujte za Rdeči križ!

Še pred novim letom izide v Državni založbi Slovenije Slovenski Zbornik 1945. Zbornik, v katerem sodeluje nad 100 avtorjev, je uredil Jus Kozak. Zbornik prinaša pregled naše partizanske borbe in ustvarjanja kulture v gozdu, pesmi, novele, članki in reportaže. Prikazano je delo naših zdravnikov-partizanov; borci so z živo besedo opisali borbe v vseh pokrajinah slovenske zemlje. Članki o šolstvu, o naši ženi v borbi, o verski komisiji, o gledališču, o gospodarstvu in združgah, o tehniki, o naših narodnostnih problemih in mejah i. dr. bodo nudili slehernemu vpogled, kako ogromno delo so izvršili partizani v gozdu. Med globoko občutene pesmi in reportaže iz partizanske življenja se uvršča literarna zapuščina talcev. Znanstveni inštitut je izdelal Kroniko, Pregled važnejših dogodkov narodno-osvobodilnega boja in Pregled

Posmrtna razstava v domovinski vojni padlih slovenskih umetnikov

V nedeljo, 9. t. m. bo ob 11. uri dopoldne v Jakopičevem paviljonu odprta razstava slikarjev Hinka Smrekarja, Franja Goloba, Lojzeta Sušmelja in kiparjev Janeza Weiss-Belača ter Milene Dolganove. Imenovani umetniki spadajo med tiste slovenske kulturne delavce, ki so tesno povezani s svojim ljudstvom, iz katerega so izšli, aktivno posegli v nezdrosno borbo proti fašističnim zatralcem in njihovim domaćim izdajalcem in v tej borbi dali največ, kar so mogli — svoja dragocena življenja. Hinko Smrekarja so ustrelili italijanski Kvesturini 1. oktobra 1942 v Ljubljani, Franja Goloba so Nemci ustrelili kot talca 3. septembra 1941 v Domžalah pri Ljubljani, prav tako je padel kot talca Lojze Sušmelj 23. junija 1942 v Celju, dočim je Janez Weiss-Belač padel v težki partizanski borbi 22. februarja 1944 na Graski gori pri Slovenjgradcu, partizanka Milena Dolganova pa se je smrtno ponorečila že v prvih dneh svobode junija letošnjega leta.

Razstavo prireja Društvo slovenskih upodablajočih umetnikov, ki je pri tej priliki namesto običajnega kataloga izdalo spominsko knjižico z uvodno razpravo dr. Sijanica in z 12 reprodukcijami razstavljenih del. Portrete pokojnih so narisali slikarji Nikolaj Omersa, France Uršič, Dore Klemenčič, Nikolaj Pirnat in Vito Globočnik.

Razstavljene portrete padlih umetnikov so zmodellirali kiparji Lojze Dolnar, Zdenko Kalin, Karel Putrli in Alojzij Kogovšek.

Razstava bo trajala v Ljubljani do konca decembra. Počasno spomin za lepše bodočnost slovenskega naroda padlih umetnikov z etičnim njihove posmrtna razstave!

Samostanski tihotapci ustašev

Na Sušaku je bil preteklo soboto pred vojnim sodiščem pri poveljstvu istrsko-reškega vojnega področja razprava, ki je vzbudila izredno veliko pozornost občinstva. Zagovarjati so se morali organizatorji tihotapljenja znanih ustaških koljačev čez demarkacijsko črto. Na obtožni klopi so sedeli sestra Trofina, s polnim imenom Magdalena Mjolskičeva, usmiljenka splošne bolnišnice na Reki, nadalje kapucinski brat Avguštin, s pravim imenom Stanislav Cijan, ter zakonca Dragica in Tripo Pečarič. Ti obtoženci so omogočili beg iz naše države enemu izmed glavnih rabljev v taborišču smrti v Jasenovcu, ustašu Jozi Ivančiču. Temu ustaškemu razbojniku je posrečilo zbežati iz taborišča. Skrivajoč se pred oblastmi, se je prihitel na kapucinskega brata Avguština, ki ga je nato skrival v samostanu, njegovo prtljago pa je shranil v zakristiji med predmeti, potrebnimi za cerkvena opravila. Še posebno žalostno je, da sta imela

svoje razgovore vedno v spovednici, s čemer je brat Avguštin skrival sveta mesta. Kapucinski brat je tudi spravil Ivančiča v zvezo s sestro Trofino, ki je bila ena izmed glavnih organizatoric begunstva ustašev. Ona je omogočila v bolnici še nekaterim drugim ustašem bivanje, med njimi je treba v prvi vrsti omeniti pomorskega častnika Mija Krstoviča, ki se je pod drugim imenom skrival v bolnici. Sestra Trofina je pokazala izredno izkušenost v tihotapljenju ustašev čez demarkacijsko črto. Vzdrževala je zvezo z Zagrebom, o čemer pričča dejstvo, da je sestra Izabela iz Lomnice pri Zagrebu napotila ustaša Bogataja, katerega je nekaj časa skrivala v svojem samostanu kot vrtnarja, k sestro Trofino na Reko, ko so Bogataju postala tla v Zagrebu nekoliko vroča. Sestra Trofina mu je nato omogočila beg iz naše države.

partizanskega tiska v gozdu. Oba pregleda obsegata v drobnem tisku nad pet pol. Zbornik je bogato ilustriran s približno 140 pol in celostanskimi slikami na finem papirju. Cena broširanemu izdodu, ki obsega 600 strani je 150 din.

Naroča se lahko z dopisnico pri Državni založbi Slovenije, Prosvetno ministrstvo, Kongresni trg ali telefonično (28-69).

II. ZVEZEK RUSKEGA TEČAJA

Je izšel. Vsi naročniki izven Ljubljane, ki so že plačali naročnino, ga bodo prejeli te dni po pošti. Zамуднике просimo, da naročnino za prvi obrok poravnajo takoj, da ga moremo tudi njim poslati. Ljubljanski naročniki pa ga lahko dvignejo osebno v upravi »Slov. poročevalca«.

Telesna vzgoja
Sportni spored v režiji Svobode

Danes prireditve ves dan v Mostah, jutri nogometni nastop na Stadionu

Današnji in jutrišnji dan sta glede prirediteljstva sportnih nastopov vseh v skupno obe Svobode. Glavni in celodnevni del je prevzelo društvo iz vzgojnega dela mesta, ki bo vsa sobota porabila za športne prireditve v različnih panogah, da tako s večjim poudarkom razvijemo društveno delovanje od ustanovitve do rednega obnove stana, ki bo takoj naslednji dan ob 10. dopoldne v dvorani kina Moste. Za nedeljo je za dober nogometni vložek poskrbela druga Svoboda iz srede mesta, ki je povabila športni društveno delovanje od ustanovitve do rednega obnove stana, ki bo takoj naslednji dan ob 10. dopoldne v dvorani kina Moste. Za nedeljo je za dober nogometni vložek poskrbela druga Svoboda iz srede mesta, ki je povabila športni društveno delovanje od ustanovitve do rednega obnove stana, ki bo takoj naslednji dan ob 10. dopoldne v dvorani kina Moste.

nje dana, da bi morala obisk prirediteljstva na obeh Svobode, ki smo jih na področju prirediteljstva vajeni redne pravice. Kakor smo že včeraj napisali, bo današnji spored v režiji Svobode vzhodni del ves dan po naslednjem podrobnem rasporedu:
Naravno-teniški turnir ob 8. dalje v telovadnici ljudske šole v Mostah,
brzi nogometni turnir z udeležbo Krma, Zeleničarja, II. divizije KNOJ-a in prireditelj ob pol 10. do polnoči na polodnevno in 14. dalje na igrišču ob Mladinskega doma na Kodeljevem,
sodbo in nagradno streljanje ob pol 10. dalje v mali dvorani Mladinskega doma na Kodeljevem in
telesno-vzgojni miting ob 11. v dvorani bivše frešbarne na Selu s telovadničnimi nastopi ter godbe in petja.
Zvečer ob 20. bo v telovadnici šole v Mostah zabavni večer.

CDKA dobil partijo

Danes je bila v Beogradu odigrana nogometna tekma med moskovskim nogometnim moštvom Osrjedne doma Rdeče armade in moštvo doma Jugoslovanske armade »Partizana«. Tekmi je prisostvoval predsednik vlade maršal Tito s mnogimi člani Zvezne vlade in narodne vlade Srbije kakor tudi general Kiseljev, načelnik sovjetskega vojaškega doposlanstva in ogromna množica ljudstva, ki je igralce navdušeno pozdravila in v velikim zanimanjem sledila tekmi od pričetka do konca. Po zelo lepi in razburilni igri je zmazalo moskovsko moštvo s 4:3 (3:2). (Tanjug)

Dobra nogometna teluma

Srečanje ljubljanske Svobode in Rudarja iz Trbovlj, ki bo prvo po osvojitvi, nas vse tembolj zanima, ker sta obe enajsterici velikemu delu občinstva skoraj čisto neznan. Svobodi gre to poč predvsem za to, da pretiskni svoje najboljše moči na terenu zaradi prvega srečanja s tovariški nogometni CDKA, ki zastopajo bratsko sovjetsko vojsko, našo veliko osvoboditeljsko in jugoslovanskih tisti. Udarci iz Trbovlj so doslej še neprevideno nogometno moštvo, ki grej pravi udarniški nogomet. Ekipe je klopj skrajna in dobro vigrana, razen tega pa skrajno področje raz precizno ste-

ma štipendija ustavi. Štipendija zapade študentu, ki bi zamarnjal študij ali se amateževal z nečastnim vedenjem ali disciplinsko kaznjivo.
K prošnji, kolkovani z 10. dia, naslovljeni na Ministrstvo za narodno zdravje je treba priložiti curriculum vitae, ki naj med drugim vsebuje podatke o imovinskem stanju, življenju in delu za časa okupacije in dosežanjem poteku študija. Rok za vložitev prošnje je do 16. decembra 1945. Potrdila o imovinskem stanju ali potrjena poročila o političnem delu za časa okupacije ni treba ponovno prilagati, če so bila dostavljena istemu naslovu že pred tem razpisom.
Ministrstvo za narodno zdravje Drž. rudarska šola, Celje je po odločbi ministra za industrijo in rudarstvo premeščena iz Celja v Ljubljano, vključena je v sestav delovodskih šol na tehniški srednji šoli kot rudarska in fužinarska šola. Za biveše dijakke rudarske šole v Celju, ki leta 1941. niso dovršili svojih razredov, in za vse one, ki imajo po uredbi ministrstva za industrijo in rudarstvo o zgornjem pouku na drž. rudarski šoli v Celju (Ur. list št. 46/330) pravico do zgoščenega pouka, je vpisovanje od 10. do 12. decembra. Za dijake, ki vstopijo v redni prvi letnik, bo vpisovanje 17. in 18. decembra. Vpisovanje je vsakokrat na tehniški srednji šoli med 9. in 11. uro. Pri vpisu je v gotovini vplačati 400 din (kavčija, zdravstveni fond, zavarovanje itd.). Dijaki, ki reflektirajo na prenevanje v zasilnem konfliktu in na prehranjevanje v menzi, morajo poleg svojih potrebnih in delovne obleke prinesiti s seboj dve rjuhi, odejo in živilsko nakaznico.
Prebivalstvo ljubljanskega okraja obveščamo, da sprejema okrajni odbor OF za ljubljansko okrajno stranke s terena, vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 16. v pisarni na cesti Sv. Petra št. 2-11. Opozorjamo pa, da to ne velja za zadeve, ki jih je treba urejevati preko krajevnih in okrajnih odborov, ampak le za pritožbe, prošnje, predloge in pojasnila, ki jih stranke drugače ne morejo urediti.
Federalni zbirni center pri ministrstvu za prosveto v Ljubljani, Napoleonov trg 7-II, ima novo telefonsko številko 48-45. Komisija za ugotovitev škode na kulturno-zgodovinskih predmetih Slovenije prav tam pa 48-95. Uradni in zainteresirani za sebniki naj popravijo telefonski ime-niki str. 19.
Dramski odbor OF terena Moste ponovi v soboto 8. t. m. in v nedeljo 9. t. m. ob 20. uri v dvorani drž. deskega vzgajališča na Selu ljudsko igro »Deseti brat«. Vsi vidno vabljeni! Predprodaja vstopnic je v trgovini Alča Avgusta, Pokopališka ulica 4.
Alkademija za glasbo v Ljubljani priredi v ponedeljek, 10. t. m. diplomatski koncert slušateljice Jelke Staničeve. Absolventka si je že do sebi znala priboriti s svojimi nastopi vse priznanje. Izhaja iz razreda izr. prof. Jana Slaisa, ki je doslej že dovedel večino naših najbolj vidnih goslačev do mojstrske stopnje. Koncert bo ob 8. uri zvečer v veliki dvorani kina Matica. Vstopnice se dobe v Matici knjigarni po din 20 in 10, stojišča din 6. 1239-n
Spored absolutorijkega koncerta violinstke Jelke Staničeve, ki bo v ponedeljek, 10. t. m. ob 20. uri v veliki filharmonični dvorani, je prav tako namenjen virtuoznosti kakor poglavitni ter obsega dela Bacha, Paganinija, Francka, Novacka in Bravničarja. Nastop je javen diplomski izpit iz koncertne stopnje na Alkademiji za glasbo. Violinstko bo spremljal r. prof. Janko Ravnik. Vstopnice po din 20, 10 in 6 so v predprodaji Maticne knjigarne na Kongresnem trgu. 1241-n
Slovenska šahovska zveza sporoča: Občni zbor Slovenske šahovske zveze je iz tehničnih razlogov za kratek čas, verjetno za en teden, preložen. Važno zlasti za delegate zunanjih klubov in sekcij.
Rdečemu križu v Celju so darovali: Drogenik A. 400 din, nabrano na godovanju L. Hranstnika; Vehovarjeva D. 500 din za pogorelce na Planini; internanec iz Celja 2000 din za partizanske starote; Lesošek F. 50 din. Vsem prisrčna hvala!
25letnice mature obhajamo 15. decembra zvečer v hotelu »Evropa« v Celju, Dr. Mejak, sklicatelj. 1240-n
Razstava Vavla Skrušnega. Danes in jutri bo od 9. do 16. ure v ateljeju Narodnega gledališča na Bleiweisovi cesti 13 (nasproti vladni palači) razstavljeni svoje nove slike Vavla Skrušnja.
Obvestilo slušateljem tehniške fakultete. Družni večer tehnikov se vrši v soboto 8. XII. v verandni dvorani restavracije »Union« in ne v akademskem kolegiju, kot je bilo prvotno sporočen. Pričetek ob 8.
Mestna zastavljavnica objavlja: Ker bo konec meseca decembra 1945 potekel zadnji rok za rešitev zastavljenih predmetov, se zastavljalci opozarjajo, da dvignejo svoje zastavljene predmete v teku meseca decembra 1945. Konec meseca decembra 1945 ukinje mestna zastavljavnica popolnoma svoje poslovanje. 1216-n
V poizvedovalnem oddelku Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Marjini trg 5, naj se javijo sledeče osebe, ali njih svojci: Kozina Jože, Jerič Marija, Bogataj Slavko, Mrhar Jože, družina Petrič (Ljubljana), Levstik Stefanija, Huber Marija, Cinkelj Selma, Kreft Antal, Dobernik Simej, Podbrežga Terezija, Tronkar Anton, Bušij Anka, Šmonik Dragica, Pavšič Marija, Korber Franciska, Gjurčič Angelina, Muhič Marija. — Nadalje naj se javijo svojci padlih partizanov, katerih zapuščina se nahaja pri Rdečem križu: Predloja Jože, Plahuta Vinko, Polovčič Jože, Grižon Matija, Tehavec Jakob, Benčič Viktor, Bajdan Milan, Bohran Vilj, Janežič Stefan, Keber Dimitrij, Krpan Marjan, Filipovič Vaso, Majdič Vinko, Planinc Jule, Ravničar, Tomazič IV., Dopič Jože, Cimžar Franc, Zidar Fr.

ma štipendija ustavi. Štipendija zapade študentu, ki bi zamarnjal študij ali se amateževal z nečastnim vedenjem ali disciplinsko kaznjivo.
K prošnji, kolkovani z 10. dia, naslovljeni na Ministrstvo za narodno zdravje je treba priložiti curriculum vitae, ki naj med drugim vsebuje podatke o imovinskem stanju, življenju in delu za časa okupacije in dosežanjem poteku študija. Rok za vložitev prošnje je do 16. decembra 1945. Potrdila o imovinskem stanju ali potrjena poročila o političnem delu za časa okupacije ni treba ponovno prilagati, če so bila dostavljena istemu naslovu že pred tem razpisom.
Ministrstvo za narodno zdravje Drž. rudarska šola, Celje je po odločbi ministra za industrijo in rudarstvo premeščena iz Celja v Ljubljano, vključena je v sestav delovodskih šol na tehniški srednji šoli kot rudarska in fužinarska šola. Za biveše dijakke rudarske šole v Celju, ki leta 1941. niso dovršili svojih razredov, in za vse one, ki imajo po uredbi ministrstva za industrijo in rudarstvo o zgornjem pouku na drž. rudarski šoli v Celju (Ur. list št. 46/330) pravico do zgoščenega pouka, je vpisovanje od 10. do 12. decembra. Za dijake, ki vstopijo v redni prvi letnik, bo vpisovanje 17. in 18. decembra. Vpisovanje je vsakokrat na tehniški srednji šoli med 9. in 11. uro. Pri vpisu je v gotovini vplačati 400 din (kavčija, zdravstveni fond, zavarovanje itd.). Dijaki, ki reflektirajo na prenevanje v zasilnem konfliktu in na prehranjevanje v menzi, morajo poleg svojih potrebnih in delovne obleke prinesiti s seboj dve rjuhi, odejo in živilsko nakaznico.
Prebivalstvo ljubljanskega okraja obveščamo, da sprejema okrajni odbor OF za ljubljansko okrajno stranke s terena, vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 16. v pisarni na cesti Sv. Petra št. 2-11. Opozorjamo pa, da to ne velja za zadeve, ki jih je treba urejevati preko krajevnih in okrajnih odborov, ampak le za pritožbe, prošnje, predloge in pojasnila, ki jih stranke drugače ne morejo urediti.
Federalni zbirni center pri ministrstvu za prosveto v Ljubljani, Napoleonov trg 7-II, ima novo telefonsko številko 48-45. Komisija za ugotovitev škode na kulturno-zgodovinskih predmetih Slovenije prav tam pa 48-95. Uradni in zainteresirani za sebniki naj popravijo telefonski ime-niki str. 19.
Dramski odbor OF terena Moste ponovi v soboto 8. t. m. in v nedeljo 9. t. m. ob 20. uri v dvorani drž. deskega vzgajališča na Selu ljudsko igro »Deseti brat«. Vsi vidno vabljeni! Predprodaja vstopnic je v trgovini Alča Avgusta, Pokopališka ulica 4.
Alkademija za glasbo v Ljubljani priredi v ponedeljek, 10. t. m. diplomatski koncert slušateljice Jelke Staničeve. Absolventka si je že do sebi znala priboriti s svojimi nastopi vse priznanje. Izhaja iz razreda izr. prof. Jana Slaisa, ki je doslej že dovedel večino naših najbolj vidnih goslačev do mojstrske stopnje. Koncert bo ob 8. uri zvečer v veliki dvorani kina Matica. Vstopnice se dobe v Matici knjigarni po din 20 in 10, stojišča din 6. 1239-n
Spored absolutorijkega koncerta violinstke Jelke Staničeve, ki bo v ponedeljek, 10. t. m. ob 20. uri v veliki filharmonični dvorani, je prav tako namenjen virtuoznosti kakor poglavitni ter obsega dela Bacha, Paganinija, Francka, Novacka in Bravničarja. Nastop je javen diplomski izpit iz koncertne stopnje na Alkademiji za glasbo. Violinstko bo spremljal r. prof. Janko Ravnik. Vstopnice po din 20, 10 in 6 so v predprodaji Maticne knjigarne na Kongresnem trgu. 1241-n
Slovenska šahovska zveza sporoča: Občni zbor Slovenske šahovske zveze je iz tehničnih razlogov za kratek čas, verjetno za en teden, preložen. Važno zlasti za delegate zunanjih klubov in sekcij.
Rdečemu križu v Celju so darovali: Drogenik A. 400 din, nabrano na godovanju L. Hranstnika; Vehovarjeva D. 500 din za pogorelce na Planini; internanec iz Celja 2000 din za partizanske starote; Lesošek F. 50 din. Vsem prisrčna hvala!
25letnice mature obhajamo 15. decembra zvečer v hotelu »Evropa« v Celju, Dr. Mejak, sklicatelj. 1240-n
Razstava Vavla Skrušnega. Danes in jutri bo od 9. do 16. ure v ateljeju Narodnega gledališča na Bleiweisovi cesti 13 (nasproti vladni palači) razstavljeni svoje nove slike Vavla Skrušnja.
Obvestilo slušateljem tehniške fakultete. Družni večer tehnikov se vrši v soboto 8. XII. v verandni dvorani restavracije »Union« in ne v akademskem kolegiju, kot je bilo prvotno sporočen. Pričetek ob 8.
Mestna zastavljavnica objavlja: Ker bo konec meseca decembra 1945 potekel zadnji rok za rešitev zastavljenih predmetov, se zastavljalci opozarjajo, da dvignejo svoje zastavljene predmete v teku meseca decembra 1945. Konec meseca decembra 1945 ukinje mestna zastavljavnica popolnoma svoje poslovanje. 1216-n
V poizvedovalnem oddelku Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Marjini trg 5, naj se javijo sledeče osebe, ali njih svojci: Kozina Jože, Jerič Marija, Bogataj Slavko, Mrhar Jože, družina Petrič (Ljubljana), Levstik Stefanija, Huber Marija, Cinkelj Selma, Kreft Antal, Dobernik Simej, Podbrežga Terezija, Tronkar Anton, Bušij Anka, Šmonik Dragica, Pavšič Marija, Korber Franciska, Gjurčič Angelina, Muhič Marija. — Nadalje naj se javijo svojci padlih partizanov, katerih zapuščina se nahaja pri Rdečem križu: Predloja Jože, Plahuta Vinko, Polovčič Jože, Grižon Matija, Tehavec Jakob, Benčič Viktor, Bajdan Milan, Bohran Vilj, Janežič Stefan, Keber Dimitrij, Krpan Marjan, Filipovič Vaso, Majdič Vinko, Planinc Jule, Ravničar, Tomazič IV., Dopič Jože, Cimžar Franc, Zidar Fr.

ma štipendija ustavi. Štipendija zapade študentu, ki bi zamarnjal študij ali se amateževal z nečastnim vedenjem ali disciplinsko kaznjivo.
K prošnji, kolkovani z 10. dia, naslovljeni na Ministrstvo za narodno zdravje je treba priložiti curriculum vitae, ki naj med drugim vsebuje podatke o imovinskem stanju, življenju in delu za časa okupacije in dosežanjem poteku študija. Rok za vložitev prošnje je do 16. decembra 1945. Potrdila o imovinskem stanju ali potrjena poročila o političnem delu za časa okupacije ni treba ponovno prilagati, če so bila dostavljena istemu naslovu že pred tem razpisom.
Ministrstvo za narodno zdravje Drž. rudarska šola, Celje je po odločbi ministra za industrijo in rudarstvo premeščena iz Celja v Ljubljano, vključena je v sestav delovodskih šol na tehniški srednji šoli kot rudarska in fužinarska šola. Za biveše dijakke rudarske šole v Celju, ki leta 1941. niso dovršili svojih razredov, in za vse one, ki imajo po uredbi ministrstva za industrijo in rudarstvo o zgornjem pouku na drž. rudarski šoli v Celju (Ur. list št. 46/330) pravico do zgoščenega pouka, je vpisovanje od 10. do 12. decembra. Za dijake, ki vstopijo v redni prvi letnik, bo vpisovanje 17. in 18. decembra. Vpisovanje je vsakokrat na tehniški srednji šoli med 9. in 11. uro. Pri vpisu je v gotovini vplačati 400 din (kavčija, zdravstveni fond, zavarovanje itd.). Dijaki, ki reflektirajo na prenevanje v zasilnem konfliktu in na prehranjevanje v menzi, morajo poleg svojih potrebnih in delovne obleke prinesiti s seboj dve rjuhi, odejo in živilsko nakaznico.
Prebivalstvo ljubljanskega okraja obveščamo, da sprejema okrajni odbor OF za ljubljansko okrajno stranke s terena, vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 16. v pisarni na cesti Sv. Petra št. 2-11. Opozorjamo pa, da to ne velja za zadeve, ki jih je treba urejevati preko krajevnih in okrajnih odborov, ampak le za pritožbe, prošnje, predloge in pojasnila, ki jih stranke drugače ne morejo urediti.
Federalni zbirni center pri ministrstvu za prosveto v Ljubljani, Napoleonov trg 7-II, ima novo telefonsko številko 48-45. Komisija za ugotovitev škode na kulturno-zgodovinskih predmetih Slovenije prav tam pa 48-95. Uradni in zainteresirani za sebniki naj popravijo telefonski ime-niki str. 19.
Dramski odbor OF terena Moste ponovi v soboto 8. t. m. in v nedeljo 9. t. m. ob 20. uri v dvorani drž. deskega vzgajališča na Selu ljudsko igro »Deseti brat«. Vsi vidno vabljeni! Predprodaja vstopnic je v trgovini Alča Avgusta, Pokopališka ulica 4.
Alkademija za glasbo v Ljubljani priredi v ponedeljek, 10. t. m. diplomatski koncert slušateljice Jelke Staničeve. Absolventka si je že do sebi znala priboriti s svojimi nastopi vse priznanje. Izhaja iz razreda izr. prof. Jana Slaisa, ki je doslej že dovedel večino naših najbolj vidnih goslačev do mojstrske stopnje. Koncert bo ob 8. uri zvečer v veliki dvorani kina Matica. Vstopnice se dobe v Matici knjigarni po din 20 in 10, stojišča din 6. 1239-n
Spored absolutorijkega koncerta violinstke Jelke Staničeve, ki bo v ponedeljek, 10. t. m. ob 20. uri v veliki filharmonični dvorani, je prav tako namenjen virtuoznosti kakor poglavitni ter obsega dela Bacha, Paganinija, Francka, Novacka in Bravničarja. Nastop je javen diplomski izpit iz koncertne stopnje na Alkademiji za glasbo. Violinstko bo spremljal r. prof. Janko Ravnik. Vstopnice po din 20, 10 in 6 so v predprodaji Maticne knjigarne na Kongresnem trgu. 1241-n
Slovenska šahovska zveza sporoča: Občni zbor Slovenske šahovske zveze je iz tehničnih razlogov za kratek čas, verjetno za en teden, preložen. Važno zlasti za delegate zunanjih klubov in sekcij.
Rdečemu križu v Celju so darovali: Drogenik A. 400 din, nabrano na godovanju L. Hranstnika; Vehovarjeva D. 500 din za pogorelce na Planini; internanec iz Celja 2000 din za partizanske starote; Lesošek F. 50 din. Vsem prisrčna hvala!
25letnice mature obhajamo 15. decembra zvečer v hotelu »Evropa« v Celju, Dr. Mejak, sklicatelj. 1240-n
Razstava Vavla Skrušnega. Danes in jutri bo od 9. do 16. ure v ateljeju Narodnega gledališča na Bleiweisovi cesti 13 (nasproti vladni palači) razstavljeni svoje nove slike Vavla Skrušnja.
Obvestilo slušateljem tehniške fakultete. Družni večer tehnikov se vrši v soboto 8. XII. v verandni dvorani restavracije »Union« in ne v akademskem kolegiju, kot je bilo prvotno sporočen. Pričetek ob 8.
Mestna zastavljavnica objavlja: Ker bo konec meseca decembra 1945 potekel zadnji rok za rešitev zastavljenih predmetov, se zastavljalci opozarjajo, da dvignejo svoje zastavljene predmete v teku meseca decembra 1945. Konec meseca decembra 1945 ukinje mestna zastavljavnica popolnoma svoje poslovanje. 1216-n
V poizvedovalnem oddelku Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Marjini trg 5, naj se javijo sledeče osebe, ali njih svojci: Kozina Jože, Jerič Marija, Bogataj Slavko, Mrhar Jože, družina Petrič (Ljubljana), Levstik Stefanija, Huber Marija, Cinkelj Selma, Kreft Antal, Dobernik Simej, Podbrežga Terezija, Tronkar Anton, Bušij Anka, Šmonik Dragica, Pavšič Marija, Korber Franciska, Gjurčič Angelina, Muhič Marija. — Nadalje naj se javijo svojci padlih partizanov, katerih zapuščina se nahaja pri Rdečem križu: Predloja Jože, Plahuta Vinko, Polovčič Jože, Grižon Matija, Tehavec Jakob, Benčič Viktor, Bajdan Milan, Bohran Vilj, Janežič Stefan, Keber Dimitrij, Krpan Marjan, Filipovič Vaso, Majdič Vinko, Planinc Jule, Ravničar, Tomazič IV., Dopič Jože, Cimžar Franc, Zidar Fr.

ma štipendija ustavi. Štipendija zapade študentu, ki bi zamarnjal študij ali se amateževal z nečastnim vedenjem ali disciplinsko kaznjivo.
K prošnji, kolkovani z 10. dia, naslovljeni na Ministrstvo za narodno zdravje je treba priložiti curriculum vitae, ki naj med drugim vsebuje podatke o imovinskem stanju, življenju in delu za časa okupacije in dosežanjem poteku študija. Rok za vložitev prošnje je do 16. decembra 1945. Potrdila o imovinskem stanju ali potrjena poročila o političnem delu za časa okupacije ni treba ponovno prilagati, če so bila dostavljena istemu naslovu že pred tem razpisom.
Ministrstvo za narodno zdravje Drž. rudarska šola, Celje je po odločbi ministra za industrijo in rudarstvo premeščena iz Celja v Ljubljano, vključena je v sestav delovodskih šol na tehniški srednji šoli kot rudarska in fužinarska šola. Za biveše dijakke rudarske šole v Celju, ki leta 1941. niso dovršili svojih razredov, in za vse one, ki imajo po uredbi ministrstva za industrijo in rudarstvo o zgornjem pouku na drž. rudarski šoli v Celju (Ur. list št. 46/330) pravico do zgoščenega pouka, je vpisovanje od 10. do 12. decembra. Za dijake, ki vstopijo v redni prvi letnik, bo vpisovanje 17. in 18. decembra. Vpisovanje je vsakokrat na tehniški srednji šoli med 9. in 11. uro. Pri vpisu je v gotovini vplačati 400 din (kavčija, zdravstveni fond, zavarovanje itd.). Dijaki, ki reflektirajo na prenevanje v zasilnem konfliktu in na prehranjevanje v menzi, morajo poleg svojih potrebnih in delovne obleke prinesiti s seboj dve rjuhi, odejo in živilsko nakaznico.
Prebivalstvo ljubljanskega okraja obveščamo, da sprejema okrajni odbor OF za ljubljansko okrajno stranke s terena, vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 16. v pisarni na cesti Sv. Petra št. 2-11. Opozorjamo pa, da to ne velja za zadeve, ki jih je treba urejevati preko krajevnih in okrajnih odborov, ampak le za pritožbe, prošnje, predloge in pojasnila, ki jih stranke drugače ne morejo urediti.
Federalni zbirni center pri ministrstvu za prosveto v Ljubljani, Napoleonov trg 7-II, ima novo telefonsko številko 48-45. Komisija za ugotovitev škode na kulturno-zgodovinskih predmetih Slovenije prav tam pa 48-95. Uradni in zainteresirani za sebniki naj popravijo telefonski ime-niki str. 19.
Dramski odbor OF terena Moste ponovi v soboto 8. t. m. in v nedeljo 9. t. m. ob 20. uri v dvorani drž. deskega vzgajališča na Selu ljudsko igro »Deseti brat«. Vsi vidno vabljeni! Predprodaja vstopnic je v trgovini Alča Avgusta, Pokopališka ulica 4.
Alkademija za glasbo v Ljubljani priredi v ponedeljek, 10. t. m. diplomatski koncert slušateljice Jelke Staničeve. Absolventka si je že do sebi znala priboriti s svojimi nastopi vse priznanje. Izhaja iz razreda izr. prof. Jana Slaisa, ki je doslej že dovedel večino naših najbolj vidnih goslačev do mojstrske stopnje. Koncert bo ob 8. uri zvečer v veliki dvorani kina Matica. Vstopnice se dobe v Matici knjigarni po din 20 in 10, stojišča din 6. 1239-n
Spored absolutorijkega koncerta violinstke Jelke Staničeve, ki bo v ponedeljek, 10. t. m. ob 20. uri v veliki filharmonični dvorani, je prav tako namenjen virtuoznosti kakor poglavitni ter obsega dela Bacha, Paganinija, Francka, Novacka in Bravničarja. Nastop je javen diplomski izpit iz koncertne stopnje na Alkademiji za glasbo. Violinstko bo spremljal r. prof. Janko Ravnik. Vstopnice po din 20, 10 in 6 so v predprodaji Maticne knjigarne na Kongresnem trgu. 1241-n
Slovenska šahovska zveza sporoča: Občni zbor Slovenske šahovske zveze je iz tehničnih razlogov za kratek čas, verjetno za en teden, preložen. Važno zlasti za delegate zunanjih klubov in sekcij.
Rdečemu križu v Celju so darovali: Drogenik A. 400 din, nabrano na godovanju L. Hranstnika; Vehovarjeva D. 500 din za pogorelce na Planini; internanec iz Celja 2000 din za partizanske starote; Lesošek F. 50 din. Vsem prisrčna hvala!
25letnice mature obhajamo 15. decembra zvečer v hotelu »Evropa« v Celju, Dr. Mejak, sklicatelj. 1240-n
Razstava Vavla Skrušnega. Danes in jutri bo od 9. do 16. ure v ateljeju Narodnega gledališča na Bleiweisovi cesti 13 (nasproti vladni palači) razstavljeni svoje nove slike Vavla Skrušnja.
Obvestilo slušateljem tehniške fakultete. Družni večer tehnikov se vrši v soboto 8. XII. v verandni dvorani restavracije »Union« in ne v akademskem kolegiju, kot je bilo prvotno sporočen. Pričetek ob 8.
Mestna zastavljavnica objavlja: Ker bo konec meseca decembra 1945 potekel zadnji rok za rešitev zastavljenih predmetov, se zastavljalci opozarjajo, da dvignejo svoje zastavljene predmete v teku meseca decembra 1945. Konec meseca decembra 1945 ukinje mestna zastavljavnica popolnoma svoje poslovanje. 1216-n
V poizvedovalnem oddelku Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Marjini trg 5, naj se javijo sledeče osebe, ali njih svojci: Kozina Jože, Jerič Marija, Bogataj Slavko, Mrhar Jože, družina Petrič (Ljubljana), Levstik Stefanija, Huber Marija, Cinkelj Selma, Kreft Antal, Dobernik Simej, Podbrežga Terezija, Tronkar Anton, Bušij Anka, Šmonik Dragica, Pavšič Marija, Korber Franciska, Gjurčič Angelina, Muhič Marija. — Nadalje naj se javijo svojci padlih partizanov, katerih zapuščina se nahaja pri Rdečem križu: Predloja Jože, Plahuta Vinko, Polovčič Jože, Grižon Matija, Tehavec Jakob, Benčič Viktor, Bajdan Milan, Bohran Vilj, Janežič Stefan, Keber Dimitrij, Krpan Marjan, Filipovič Vaso, Majdič Vinko, Planinc Jule, Ravničar, Tomazič IV., Dopič Jože, Cimžar Franc, Zidar Fr.

ma štipendija ustavi. Štipendija zapade študentu, ki bi zamarnjal študij ali se amateževal z nečastnim vedenjem ali disciplinsko kaznjivo.
K prošnji, kolkovani z 10. dia, naslovljeni na Ministrstvo za narodno zdravje je treba priložiti curriculum vitae, ki naj med drugim vsebuje podatke o imovinskem stanju, življenju in delu za časa okupacije in dosežanjem poteku študija. Rok za vložitev prošnje je do 16. decembra 1945. Potrdila o imovinskem stanju ali potrjena poročila o političnem delu za časa okupacije ni treba ponovno prilagati, če so bila dostavljena istemu naslovu že pred tem razpisom.
Ministrstvo za narodno zdravje Drž. rudarska šola, Celje je po odločbi ministra za industrijo in rudarstvo premeščena iz Celja v Ljubljano, vključena je v sestav delovodskih šol na tehniški srednji šoli kot rudarska in fužinarska šola. Za biveše dijakke rudarske šole v Celju, ki leta 1941. niso dovršili svojih razredov, in za vse one, ki imajo po uredbi ministrstva za industrijo in rudarstvo o zgornjem pouku na drž. rudarski šoli v Celju (Ur. list št. 46/330) pravico do zgoščenega pouka, je vpisovanje od 10. do 12. decembra. Za dijake, ki vstopijo v redni prvi letnik, bo vpisovanje 17. in 18. decembra. Vpisovanje je vsakokrat na tehniški srednji šoli med 9. in 11. uro. Pri vpisu je v gotovini vplačati 400 din (kavčija, zdravstveni fond, zavarovanje itd.). Dijaki, ki reflektirajo na prenevanje v zasilnem konfliktu in na prehranjevanje v menzi, morajo poleg svojih potrebnih in delovne obleke prinesiti s seboj dve rjuhi, odejo in živilsko nakaznico.
Prebivalstvo ljubljanskega okraja obveščamo, da sprejema okrajni odbor OF za ljubljansko okrajno stranke s terena, vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 16. v pisarni na cesti Sv. Petra št. 2-11. Opozorjamo pa, da to ne velja za zadeve, ki jih je treba urejevati preko krajevnih in okrajnih odborov, ampak le za pritožbe, prošnje, predloge in pojasnila, ki jih stranke drugače ne morejo urediti.
Federalni zbirni center pri ministrstvu za prosveto v Ljubljani, Napoleonov trg 7-II, ima novo telefonsko številko 48-45. Komisija za ugotovitev škode na kulturno-zgodovinskih predmetih Slovenije prav tam pa 48-95. Uradni in zainteresirani za sebniki naj popravijo telefonski ime-niki str. 19.
Dramski odbor OF terena Moste ponovi v soboto 8. t. m. in v nedeljo 9. t. m. ob 20. uri v dvorani drž. deskega vzgajališča na Selu ljudsko igro »Deseti brat«. Vsi vidno vabljeni! Predprodaja vstopnic je v trgovini Alča Avgusta, Pokopališka ulica 4.
Alkademija za glasbo v Ljubljani priredi v ponedeljek, 10. t. m. diplomatski koncert slušateljice Jelke Staničeve. Absolventka si je že do sebi znala priboriti s svojimi nastopi vse priznanje. Izhaja iz razreda izr. prof. Jana Slaisa, ki je doslej že dovedel večino naših najbolj vidnih goslačev do mojstrske stopnje. Koncert bo ob 8. uri zvečer v veliki dvorani kina Matica. Vstopnice se dobe v Matici knjigarni po din 20 in 10, stojišča din 6. 1239-n
Spored absolutorijkega koncerta violinstke Jelke Staničeve, ki bo v ponedeljek, 10. t. m. ob 20. uri v veliki filharmonični dvorani, je prav tako namenjen virtuoznosti kakor poglavitni ter obsega dela Bacha, Paganinija, Francka, Novacka in Bravničarja. Nastop je javen diplomski izpit iz koncertne stopnje na Alkademiji za glasbo. Violinstko bo spremljal r. prof. Janko Ravnik. Vstopnice po din 20, 10 in 6 so v predprodaji Maticne knjigarne na Kongresnem trgu. 1241-n
Slovenska šahovska zveza sporoča: Občni zbor Slovenske šahovske zveze je iz tehničnih razlogov za kratek čas, verjetno za en teden, preložen. Važno zlasti za delegate zunanjih klubov in sekcij.
Rdečemu križu v Celju so darovali: Drogenik A. 400 din, nabrano na godovanju L. Hranstnika; Vehovarjeva D. 500 din za pogorelce na Planini; internanec iz Celja 2000 din za partizanske starote; Lesošek F. 50 din. Vsem prisrčna hvala!
25letnice mature obhajamo 15. decembra zvečer v hotelu »Evropa« v Celju, Dr. Mejak, sklicatelj. 1240-n
Razstava Vavla Skrušnega. Danes in jutri bo od 9. do 16. ure v ateljeju Narodnega gledališča na Bleiweisovi cesti 13 (nasproti vladni palači) razstavljeni svoje nove slike Vavla Skrušnja.
Obvestilo slušateljem tehniške fakultete. Družni večer tehnikov se vrši v soboto 8. XII. v verandni dvorani restavracije »Union« in ne v akademskem kolegiju, kot je bilo prvotno sporočen. Pričetek ob 8.
Mestna zastavljavnica objavlja: Ker bo konec meseca decembra 1945 potekel zadnji rok za rešitev zastavljenih predmetov, se zastavljalci opozarjajo, da dvignejo svoje zastavljene predmete v teku meseca decembra 1945. Konec meseca decembra 1945 ukinje mestna zastavljavnica popolnoma svoje poslovanje. 1216-n
V poizvedovalnem oddelku Rdečega križa Slovenije, Ljubljana, Marjini trg 5, naj se javijo sledeče osebe, ali njih svojci: Kozina Jože, Jerič Marija, Bogataj Slavko, Mrhar Jože, družina Petrič (Ljubljana), Levstik Stefanija, Huber Marija, Cinkelj Selma, Kreft Antal, Dobernik Simej, Podbrežga Terezija, Tronkar Anton, Bušij Anka, Šmonik Dragica, Pavšič Marija, Korber Franciska, Gjurčič Angelina, Muhič Marija. — Nadalje naj se javijo svojci padlih partizanov, katerih zapuščina se nahaja pri Rdečem križu: Predloja Jože, Plahuta Vinko, Polovčič Jože, Grižon Matija, Tehavec Jakob, Benčič Viktor, Bajdan Milan, Bohran Vilj, Janežič Stefan, Keber Dimitrij, Krpan Marjan, Filipovič Vaso, Majdič Vinko, Planinc Jule, Ravničar, Tomazič IV., Dopič Jože, Cimžar Franc, Zidar Fr.

ma štipendija ustavi. Štipendija zapade študentu, ki bi zamarnjal študij ali se amateževal z nečastnim vedenjem ali disciplinsko kaznjivo.
K prošnji, kolkovani z 10. dia, naslovljeni na Ministrstvo za narodno zdravje je treba priložiti curriculum vitae, ki naj med drugim vsebuje podatke o imovinskem stanju, življenju in delu za časa okupacije in dosežanjem poteku študija. Rok za vložitev prošnje je do 16. decembra 1945. Potrdila o imovinskem stanju ali potrjena poročila o političnem delu za časa okupacije ni treba ponovno prilagati, če so bila dostavljena istemu naslovu že pred tem razpisom.
Ministrstvo za narodno zdravje Drž. rudarska šola, Celje je po odločbi ministra za industrijo in rudarstvo premeščena iz Celja v Ljubljano, vključena je v sestav delovodskih šol na tehniški srednji šoli kot rudarska in fužinarska šola. Za biveše dijakke rudarske šole v Celju, ki leta 1941. niso dovršili svojih razredov, in za vse one, ki imajo po uredbi ministrstva za industrijo in rudarstvo o zgornjem pouku na drž. rudarski šoli v Celju (Ur. list št. 46/330) pravico do zgoščenega pouka, je vpisovanje od 10. do 12. decembra. Za dijake, ki vstopijo v redni prvi letnik, bo vpisovanje 17. in 18. decembra. Vpisovanje je vsakokrat na tehniški srednji šoli med 9. in 11. uro. Pri vpisu je v gotovini vplačati 400 din (kavčija, zdravstveni fond, zavarovanje itd.). Dijaki, ki reflektirajo na prenevanje v zasilnem konfliktu in na prehranjevanje v menzi, morajo poleg svojih potrebnih in delovne obleke prinesiti s seboj dve rjuhi, odejo in živilsko nakaznico.
Prebivalstvo ljubljanskega okraja obveščamo, da sprejema okrajni odbor OF za ljubljansko okrajno stranke s terena, vsak ponedeljek in četrtek od 8. do 16. v pisarni na cesti Sv. Petra št. 2-11. Opozorjamo pa, da to ne velja za zadeve, ki jih je treba urejevati preko krajevnih in okrajnih odborov, ampak le za pritožbe, prošnje, predloge in pojasnila, ki jih stranke drugače ne morejo urediti.
Federalni zbirni center pri ministrstvu za prosveto v Ljubljani, Napoleonov trg 7-II, ima novo telefonsko številko 48-45. Komisija za ugotovitev škode na kulturno-zgodovinskih predmetih Slovenije prav tam pa 48-95. Uradni in zainteresirani za sebniki naj popravijo telefonski ime-niki str. 19.
Dramski odbor OF ter

Mali oglasi

JAVNA BORZA DELA

LJUBLJANA - DELAVSKI DOM
potrebuje za poljska dela kakor tudi za obratniška dela v naši industriji

SLUŽBE iščejo

GOSPODINJA, pridna in poštena, srednjih let, išče namestitev. Ponudbe na javno borzo dela pod »Gospodinjstvo« 18.233-1

SLUŽBO dobe

ZA CVETLIČARNO sprejemni vezalnik, tudi raznašalnik. Ponudbe na javno borzo dela pod »Vezalstvo« 18.539-2

VAJENCI

DEKLICA sprejme mesto šiviljske vajenke. Naslov v javni borzi dela, 18.749-3

ZASLUŽEK

OSMOŠOLKA želi instruirati predmete iz gimnazije, najraje matematiko. Ponudbe pod »Osmošolka« na ogl. odd. »Slov. poroč.« 18.544-4

PRODAM

OBLEKO, moško, prodam. Poizve se iz prijaznosti pri Benčini, Aljaževa št. 6, I. nadstropje. 18.544-5

POZOR! Danes je oglasni oddelek odprt za stranke samo do 12. ure!

NUDIMO PARTIJO ca. 140 kubikov rezane parjene, popolnoma suhe »v kovina«. ki je v Sloveniji Trvdica. Izvozna I prometno d. d. za furir 1 drvo, Zagreb, Maksimirska 99, 17.716-5

TEMNOMODRO VOLNENO, PREDVINO BLAGO, še ukrojeno za moške ali ženske plašč srednje velikosti prodam. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.« 18.721-5

MESOREZNIČO z vdelanim elektromotorjem 1,5 kw, skoraj novo, imam naprodaj. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. 12. 18.798-5

DOBRO OHRANJENE GOZARJE št. 36 do 39 kupim, Naslov v ogl. oddelku »Slov. poročevalca«. 18.791-6

SIVO, USJUNJENO BOKAVICO sem izgubil od pošte do Preloga. Najditeja prošim, da jo odda v ogl. odd. »Slov. poroč.« proti nagradi. 18.836-14

ZAHVALA
Vsem, ki ste spremili mojega ljubljeneža, tovariša
Ivana Mlača
poštnega inšpektorja v pokojju
k večnemu počitku, iskrena hvala!

Branko Pretnar
pol. delegat v zaščitni brigadi vrhovnega štaba, član KPS
Padel je v 7. ofenzivi meseca junija 1. 1944 pri Travniku, selo Buzovača, kjer tudi začasnó počiva.
Dne 8. decembra 1945.

Umrl je naš dobi oče
DR. VLADIMIR VREČKO
okrajni zdravnik v Ptuj
Pogreb bo v nedeljo dne 9. decembra 1945 ob 15. uri.
PTUJ, REKA dne 7. decembra 1945.

ZAHVALA
Prepejčali smo 31. XI. iz Sošic v Novo mesto našega nepozabnega
Viktorja Gernika
strojevodjo
Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti in obsuli s cvetjem. Najprisrčnejša hvala tov. komandantu majorju Tomažu Kazimiru za ljubezno naklonjenost pri prevozu in dragemu sorodniku Janu Forsku iz Metlike.

ZAHVALA
Vsem, ki ste spremili na zadnji poti mojo ljubljeno hčerko
Sonjo Furlan
bolničarko XII. brigade
kakor tudi za darovano cvetje in vence, se iskreno zahvaljujemo.
Posebno zahvalo smo dolžni požrtvovalnim mladincem in mladinkam iz Brezovice pri Ljubljani, ki so organizirali njen pogreb.
Prav tako se zahvaljujemo častni vojaški straži, ki je spremlila in nosila njene zadnje ostanke k večnemu počitku.

ZAHVALA
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je danes umrl dragi mož, oče, brat in stric
JOŽE VRTAČNIK
posestnik in gostilničar na Viču
Pogreb dragega pokojnika bo iz hiše žalosti dne 9. decembra ob ½4. popoldne, na viško pokopališče.
Ljubljana-Vič 7. decembra 1945.

ZAHVALA
Prisrčno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili k zadnjemu počitku našo preljubo, nepozabno mamico, staro mamico itd.
JOSIPINO KIT
nadučiteljico vdovo
v tako velikem številu. Prav posebno se zahvaljujemo učitelju, zboru osnovnih šol v Rog. Slatini in v Sv. Križu pri Rog. Slatini za številno udeležbo učencev, častih duhovščini in vsem darovalcem vencev in cvetja, ter vsem, ki so sočustvovali z nami ob bridki izgubi, ki nas je zadela.

ZAHVALA
Vsem, ki so v tako častnem številu pospremili na zadnji poti našo preljubo hčerko in sestrico
Darinko Remih
se na tem mestu najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni univ. asistentu dr. Sterletu Dragu za njegovo neumorno delo in prizadevanje v času bolezni. Prav tako iskrena hvala dušnemu pastirju, šolskemu vodstvu in vsem njenim sošolkam, mladincem in mladinkam terena Zg. št. Peter za njih lepo udeležbo, podaritev krasnih vencev in za ganljivo petje, govornikova tov. Aciju in tov. Kristi za tople poslovilne besede ter vsem ostalim darovalcem vencev in cvetja.

ZAHVALA
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo žalostno vest, da je danes umrl dragi mož, oče, brat in stric
JOŽE VRTAČNIK
posestnik in gostilničar na Viču
Pogreb dragega pokojnika bo iz hiše žalosti dne 9. decembra ob ½4. popoldne, na viško pokopališče.
Ljubljana-Vič 7. decembra 1945.